

Škoda vsak četrtak in vsak petek vrediti v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravištvu Slovenskega Gospodarja v Mariboru, cesta št. 3. List se dopiše do oddaje. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon intern. št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Počtnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroška cesta št. 5, Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603.

Telefon intern. št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

2. številka

Maribor, dne 2. januarja 1922.

56. letnik.

Poslanec Pišek.

V Orehovi vasi je na svojem domu po daljši bolezni umrl narodni borič, podpredsednik Kmetске zveze, narodni poslanec, član okrajnega zastopstva, bivši dolgoletni župan in odbornik mnogih organizacij Franc Pišek, star 66 let. Nenadoma je prišla ta žalostna vest. Vedeli smo, da g. Pišek boleha, a da ga bo Bog tako kmalu poklical k sebi, tega si nihče ni mislil.

Bolezen.

„Oče Pišek“, kakor so ga klicali prijatelji, je že več let trpel na mehuru. Pred dobrim mesecem ga je ta bolezen za delj časa položila na bolniško posteljo. A njegov prijatelj, zdravnik g. dr. Fr. Jankovič v Mariboru, ga je tedaj otel smrti. Skrbna hčerka Trezika je s svojo ljubeznjivo postrežbo mnogo pripomogla, da je oče Pišek zopet ozdravil. A zdravje je bilo samo navidezno. Po Božiču se je Pišek odpeljal v Beograd k sejam narodne skupščine, da zadosti svoji politični dolžnosti. Udeležil se je nekaterih sej, bolezen se ga je znova prijel. Svojemu zvestemu tovarišu poslancu g. Roškarju je rekel: „Tukaj nočem umreti. Odpeljem se domov.“ Sam mi je tužil dan pred smrtjo, kako neznosno hude bolečine je trpel med dolgo vožnjo iz Beograda. Bivši minister in poslanec g. dr. Jankovič ga je na domu preiskal. Ko je ležal že štiri dni v postelji, se je bolezen 4. t. m. obrnila mahoma na bolje. A zboljšanje je bilo samo navidezno. V četrtek, dne 5. t. m., mi je poslal glas, naj pridem k njemu. Pišek mi pravi: „Veš, odslej se bom čuval. Ne bom se več vozaril okoli, samo da se ohranim.“ Spoznal ga sem iz njegovega glasu in vedenja, da silno trpi. Iskreno sva se poslovala. Tako vroče mi je stisnil roko v slovo, kakor še nikdar poprej.

Smrt.

Domači g. kaplan Ciglar ga je opetovanokrat obiskal, sprevidel, in mu se na dan smrti, podelil sv. popotnico. Kako pobožno je sprejel bolnik Gospodaj! Bil je vzor katoličana. Okoli 9. ure so se zbrali krog n'ega otroci — bolnik jih je tolažil: „Ljubi moji! Moje ste so štete. Kmalu bo konec z menoj. Otroci, ljubite se med seboj.“ Dal jim je še zadnja navodila in nekaj minut po 9. uri je izgubil zavest. . . . Ob 10. uri je blagi mož izdahnil svojo blago dušo.

Pogreb.

Očeta Piškega je v nedeljo, dne 8. januarja, popoldne spremljalo na nje-

govni zadnji poti okoli 4000 ljudi. Prišli so na pogreb njegovi zvesti volilci celo iz najbolj oddaljenih krajev njegovega volilnega okraja. Okoli 30 županov, veliko število duhovnikov, poslanci Jugoslov. kluba z dr. Korošcem, odbor Kmetске zveze z načelnikom g. Roškarjem, nekdanji štajerski deželni poslanci, izvršilni odbor Slov. ljudske stranke ter Gospodarska in Zadruga zveza s svojimi zastopniki iz Ljubljane, okrajni zastopa Maribor in Ptuj, okrajni glavar g. dr. Lajšič, finančni ravnatelj dr. Povalej, Orli, Orlice, požarne brambe, občinski odbori iz Dravskega polja, zastopniki raznih oblasti, orožništvo in mnogi drugi zastopniki raznih korporacij je spremljalo očeta Piškega od prijaznega njegovega doma iz Orehove vasi na mirnodvor v Slivnici. Kondukt je vodil v spremstvu 12 gg. duhovnikov mil. g. kanonik in stolni župnik Fr. Moravec. Na domu in ob grobu mu je zapel gajljive žalostinke domači pevski zbor. Krsto so dičili številni vencji. Tudi naša stranka je poklonila zvestemu tečajlavemu somišljeniku velik venci z narodnimi trakovi. Krsto so zanesli najprvo v cerkev, Ob grobu je govoril rajnemu očetu Pišek in zvestemu prijatelju dr. Korošec ganljivo slovo.

Zivljenjepis.

Franco Pišek je bil rojen dne 3. decembra 1856 kot sin kmetiskih staršev v Hotinji vasi. Obiskoval je le ljudsko šolo. Pozneje se je kot mladenič in mlad mož neprestano izobraževal, čital, pisal. Vaščani so ga izvolili za župana. Celih 24 let je županoval veliki in levi domači občini. Občani so ga volili v razne zastope. G. Pišek je bil dolga leta voditelj kmetškega ljudstva na Dravskem polju. L. 1907 je bil g. Pišek izvoljen za državnega poslanca v volilnem okraju Maribor desni breg — Slov. Bistrica — Konjice. Leto pozneje pa za deželnega poslanca v V. kuriji južnoštajerskega volilnega okraja. Kot poslanec je v državnem zboru šestokrat branil pravice našega ljudstva. V sto in sto slučajih je posređoval za svoje volilce. V deželnem zboru štajerskem je ob času slovenske obstrukcije bil živahen, vztrajen in neizprosno v obrambi pravice teptanega slovenskega ljudstva. Pišek je bil ljudski govornik in je priredil na stotine in stotine shedov. Pisal je v „Slovenskega gospodarja“ mnogo podučnih in navduševalnih člankov. Njegov narodni značaj je bil kristalno čist. Dolga desetletja je stal v prvih vrstah narodnih bojevnikov. Borba za mariborski okrajni zastop, za občine v maribor-

ski okolici je bila huda. Pišek ni omaloval. Ustanavljal je društva in organizacije. Pišek je bil umen gospodar. Deloval je za povzdigo kmetstva in za zboljšanje kmetškega stanu. Svoji krščanski stranki je bil zvest, kakor malokateri drugi. Piškega je dičila posebno ena lastnost: Bil je dobrega srca do revežev in trpečih. Stoterim je pomagal. Posebno v hudih časih svetovne voške. Malokateri je šel praznik rok od njega. Oče Pišek pa je bil tudi ponižen. Hvale ni maral.

Naš Pišek je bil vzgled prepričanega katoličana. Vzgodno je živel. Bil je predstojnik III. reda sv. Frančiška v domači župniji. Pogosto je prejemal sv. zakramente.

Rajni je bil spoštovan in cenjen tudi pri političnih nasprotnikih. Miren in prikupljiv značaj Pišekov je bil nekaj posebnega. Redki so bili ljudje, ki bi ga sovražili.

Kmetiska zveza in sploh naše ljudstvo je s Pišekom izvanredno mnogo izgubilo. Ime Franc Pišek pa bo ostalo zapisano v srcu našega naroda s pismenkami, ki se ne dajo izbrisati. Slava spominu očeta Piškega!

Prijatelj, po duhu in stanu brat, počivaj v miru v domači slovenski zemlji, katero si tako iskreno ljubil!

F. Z.

Srbska zemljiornađnička stranka.

Srbska zemljiornađnička stranka si je tudi na Slovenskem (v Celju) ustanovila svojo filijalko, zato je naša dolžnost, da tudi njeno delovanje pazljivo zasledujemo in ga slovenski javnosti prikazujemo v nepristranski luči. Ko so se približali zadnji katoliški božični prazniki, so se narodni poslanci v zakonodajnem odboru zmenili, da se katoliškim članom dajo tri dni božičnih počitnic in da zaradi tega v odboru ne bodo pretreseni predlogi, za koje se zanimajo tudi katoliški člani odbora. Med temi predmeti je bil tudi predlog zaradi zemljiornađnega davka v Srbiji in Crnigori. Jugoslov. klub, ki si je nabral že veliko skušenj, kako malo je dati na obljube drugih strank, je iz previdnosti pustil enega člana — dr. Hohnjeca — tudi preko katoliških božičnih praznikov v zakonodajnem odboru v Belgradu.

Komaj so se katoliški poslanci umaknili iz Belgrada, že so člani srbske zemljiornađničke stranke silili, da se vzame v pretres tudi zemljiornađniški davek v Srbiji in Crnigori. Dr. Hohnjec je protestiral, a zboran. Pravoslavni in turški člani odbora so potegnili s

srbskimi zemljiornađniki in — zemljiornađniški davek je prišel na dnevni red. In kaj se je zgodilo? Sklenilo se je, da se v Srbiji in Crnigori ne zviša zemljiornađniški davek trikratno, kakor je predlagal finančni minister, a da bo v Sloveniji in v drugih izvensrbijanskih pokrajinah štirikratno zvišan. Ostane torej pri tem, da je v Srbiji in Crnigori še nadalje zemljiornađniški davek štirikrat nižji nego pri nas. Zahvala za to gre srbski zemljiornađnički stranki, ki je prej po samostojnejših lovila med Slovenci pristaše za se, a sedaj po novih ljudeh, med njimi tudi po hrvatskem advokatu dr. Smolaki, ki se je nastanil v Mariboru in si zunaj Maribora kupil majhen gruntič, da bi tudi on veljal kot „zemljiornađnik.“ Ko se je tu pri nas ustanovila narodna stranka, so hiteli nekateri kmetje za njo, bili pa so prevarjeni. Ko se je ustanovila samostojna stranka, so zopet nekateri kmetje pri novi stranki iskali zatočišča. Bili so prevarjeni. Ko se je pojavila komunistična stranka, je tudi ona dobila nekaj pristašev med kmetiskim prebivalstvom. Bili so prevarjeni. Radovedni smemo biti da li se bo tudi srbski zemljiornađnički stranki posređil poskus vloviti nekaj kalinov med Slovenci. Dvomimo, ker je njen napad pri zemljiornađnem davku preveč prozoren, kako veliko naklonjenost uživa pri ne slovenski kmet, kateremu se mirne duše prepušča štirikrat višji zemljiornađniški davek.

Da se grdo ravnanje srbske zemljiornađničke stranke tembolj spozna, je nam treba izgovoriti par besed o srbskem zemljiornađnem davku. V Srbiji zemlja še ni razmerjena, tam še nimajo katastra. Zato se zemljiornađniški davek ne odmerja po čistem katastralnem prihodu, ampak brez vsake podlage, kar na oko, ali džuturo, kakor se v Srbiji to pravi. To še je tako ostalo iz turških časov. Srbija je dodala turškemu sistemu le to okolnost, da deli davkom podvrženo zemljo v tri vrste: zemljišče, ki se obdeluje; zemljišče pod šumo in krčevine, ter neobdelana zemljišča. Za šumska zemljišča se sploh ne plačuje davek. Vsaka vrsta zemlje se v svrhu obdačenja deli v pet razredov. Zemljišča, ki se obdelujejo, so po razredih obdačena tako-le: I. 0.50 din. od hektara, II. 4 dinarje, III. 3 dinarje, IV. 2 dinarja in V. 1 dinar. Ker naš finančni minister noče predložiti zaključnih računov, sploh ne vemo, koliko zemljiškega davka v resnici plačuje Srbija in Crnagora. Mi ne želimo srbskim kmetom, da se njim zemljiornađniški davek poviša, a to smemo zahtevati, da se našim kmetom, ko jim se odmerja davek strogo po katastralnem prihodu, ne poviša štirikratno, a srbs-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalja.)

Kapitan je bil hudo ranjen, pa ne nevarno. Noben važni del telesa ni bil zadet. Andersonova krogla — on je bil, ki ga je prvi zadela — mu je prebila kost na rami in mu ranila pljuča, pa ne nevarno. Drugi strel mu je razmesaril bedro. Ozdravel bo, je rekel zdravnik, pa še le po tednih in med tem ne bo smel hoditi, niti geniti z roko in tudi ne mnogo govoriti.

Moja rana na roki je bila malenkostna. Doktor Livesey mi jo je obvezal in kmalu je zacelila.

Po obedu sta graščak in zdravnik sedla k kapitanu. Zopet so se posvečovali in ko so si zadosti olajšali srca, je vzel zdravnik klubok in samo kres, si vtaknil nož za pas, dejal zemljevid v žep in puško črez ramo, je splezal črez plot in z naglimi koraki izginil med drevjem proti severu.

Z Grayem sva sedela v najbolj oddaljenem kotu, da bi ne motila posvetovanja. Ko je zdravnik s tako naglico odšel, je vzel Gray pipo iz ust in jo popolnoma pozabil spet vtakniti nazaj, tako zavzet je bil —

„Kaj vraga“, je zagodrnjal, „ali je doktor Livesey znorel —?“

„Mislim da ne!“ sem dejal. „On je pač najzadnji izmed nas, kateremu bi se kaj takega pripetilo!“

„Hm, prijatelj“, je dejal, „recimo, da ni znorel! — Ampak če on ni, sem pa jaz —“

„Zdi se mi“, sem nadaljeval, „gospod zdravnik ima svoje načrte. In če se čisto ne motim, gre sedaj iskati Gunna.“

Nisem se motil, kakor se je pokazalo.

Med tem pa je bilo v koči zadržano vroče in pesek na dvorišču je žarel v opoldanskem solncu in meni so prišle v glavo misli, ki nikakor niso bile pošlene.

Zavist se mi je zbudila.

Zdravnik se bo sprehal! po hladni senci gozdov, ptičice bodo žgotele krog njega in borovci bodo prijetno dišali, — jaz pa naj sedim tu v koči v vročem, zadržljivem zraku, povsod kri, kamor pogledam in mrtva trupla — Vse se mi je ogabilo in strah me je bilo.

Snažil sem po koči in pomival posodo po obehu in moja nezadovoljnost in zavist je rasla in rasla — In ko

sem prišel blizu krušnega žaklija, sem storil prvi korak k svojemu pobegu — napolnil sem si vse žepce s prepečenem.

Neumnost, vrtoglava neumnost je bila, kar sem nameraval, in skrajna predrznost. — Pa za trdno sem bil odločen, da se pripravim na svoj korak z vsó mogočo previdnostjo. Prepečenec bi me naj obvaroval lakote vsaj za eden dan, če bi se mi utegnulo kaj zgoditi.

Drugo, kar sem vzel, je bilo dvojno samokresov. Neopaženo sem si jih vtaknil v žep. Krogle in smodnik sem ze imel in čutil sem se dovolj oboroženega.

Moj načrt sam ob sebi ni bil slab. Nameraval sem splezati doli na peščen polotok, poiskati belo skalo, ki sem jo opazil sinoči, in pogledati ali je res bil pri njej skrit Gunnov čoln. —

Mislil sem in še danes mislim, da je bila stvar vredna truda. Ampak, ker sem bil prepričan, da me ne bodo pusili iz kože, če zvedo za moje nakano, sem se hotel, kakor pravno, posloviti po francoski in se izmuzniti, kadar mi me nihče ne videl. — In to je bilo nepošteno in zato je bil nepoš-

ten ves moj načrt. Pa mlad fant sem bil in nisem se mnogo zmenil za take pomisleke.

Ugodna prilika se mi je kmalu ponudila.

Graščak in Gray sta povijala kapitanu rane, nihče me ni opazoval. Iznuznil sem se na dvorišče, v hipu — sem bil črez plot in v gostem drevju.

To je bila moja druga neumnost, ki sem jo zagrešil na otoku zaklada. In hujša je bila ko prvaj! Le še dva zdrava človeka sem puščal v koči in z njima ranjenega kapitana —!

Pa tudi ta moja velika neumnost je, prav kakor moja prvaj, pripomogla k naši rešitvi —.

Obrnil sem se na vzhod. Polotok, cilj mojega „izleta“, je potekal proti jugovzhodu, se bližal napol poto otoku kostenjaka ter zapiral naše pristanišče proti severu. Ako nisem hotel, da bi me videli uporniki, ki so tabo rudi ob obali, sem se moral prilaziti do bele skale na severnem bregu polotoka ob odprtem morju.

In tako sem sklenil.

Pozno popoldan je že bilo, solnce je pa še tolo sijalo. Daleč nekje so grmeli valovi ob skalnatem obrežju, listje je šumelo in veje so stokale po

skim kmetom, ki imajo sploh že bolj nizko davčno osnovo in zraven pa še džuturo (prilčno) cenitev, ostane da-vek v isti višini kakor prej. Srbska zemljeradniška stranka pa s svojim bo-žičnim postopanjem ni pokazala prav nobene ljubezni do našega slovenskega kmeta.

Osebna dohodnina.

V Uradnem listu in po drugih časopisih čitamo, da je treba osebno dohodnino za leto 1921 napovedati sedaj tekom meseca januarja 1922.

Opozarjamo prav resno na ta termin napovedi in svetujemo vsem, ki so temu davku podvrženi, da storijo svojo dolžnost. Veliko lažje namreč na-ši, v komisije izvoljeni zaupniki dosežejo ugodno, pravično odmerjenje o- sebnih dohodnin, ako imajo pri uradu napoved davčnega obvezanega.

Kje se napove in odmerja dohodnina? Dohodnina se glasom par. 176 zakona o osebni dohodnini z dne 25. oktobra 1896, odmerja in predpisuje v listem kraju, kjer ima davku podvrže- na oseba svoje stalno in redno biva- lišče. Ako pa ima davkoplachevalec do- hodke pod dvema ali več davčnih ob- lasti, potem napove in plačuje tam, kjer ima največ neposrednih davkov.

Posebne poziva za napoved do- hodnina — kakor je bil po postavi do- sedaj, da se je dostavila fiskovina s pozivom obvezancu, letos ne bo več in zgoraj omenjeni pozivi veljajo, torej ne pričakujte tiskovin na dom!

Kako izvršiti napoved?

Napoved izvršim na tiskovini, ki sem si jo sam prinesel od davčne ob- lasti, ali pa tudi na navadni poli be- lega papirja. Ta napoved je koleka (štempelja) prosta. Pošlje se — naj- boljše priporočeno ali rekomandirano — na pristojno davčno oblast.

Kaj napovem kot posestnik ali najemnik?

Če sam obdelujem zemljo, so moji dohodki čisti gospodarski donos, ki se je v resnici dosegel v preteklem letu (1921) iz celoga kmetijskega obrata, pa tudi dohodki iz morebitnih pravic (delež na srenjskih ali obč. pravicah pri bogatih občinah, dalje lov in po- dobn). Čisti katasterski donos ni pod- laga, temveč le običajni pripomoček za določitev dohodkov iz zemljišča.

Kaj so dohodki?

Bistveno je vse dohodek, kar do- bim in pridelam redno. Po par. 159 doh. zakona se za dohodke smatrajo vsi prejemki bodisi v denarju ali v denarni vrednosti, tudi najemna vred- nost v lastni hiši. Torej so dohodki tudi pridelki pri kmetijstvu in pri obrtniku, četudi se porabijo doma. Ne spada pa k osebni dohodnini, ako sem dobil n. pr. kako dedščino, ali darilo ali enkratno brezplačno naklonitev. — Redni takšni darovi, kakor je n. pr. prostovoljna ali predpisana zbirca du- hovnikov ali organistov ali pa redni darovi uradnikom, namesčencem vseh vrst — tudi natakarnjem — so osebni dohodnini podvrženi. Vino pa povrh še užitnini! Dobički iz prodaje imovi- ne so le tedaj podvrženi temu davku,

ako davčni obvezanec špekulira ali pa kupuje in prodaje imovino, torej vrši neke vrste obrt.

Kaj se odbije?

Odbijem vse stroške, katere imam da si vzdržujem in zavarujem dohodke (pridelke). Posebej so to stroški za upravo, za obratovanje in vzdržavan- je, pa tudi odpis na vrednosti pri in- ventarju. Za obratne in vzdrževalne stroške štejem torej tudi:

a) stroške za vzdrževanje gospo- darskih poslopij.

b) stroške za obnavljanje gospo- darskih poslopij,

c) ravno tako stroške za vzdrže- vanje in obnavljanje vodnjakov, mo- stov, drenaž, jezov, zidov, plotov itd.

d) stroške za vzdrževanje in do- polnjevanje običajnega živega in mrt- vega gospodarskega inventarja.

e) Odbijejo se tudi vsi direktni davki in vse zavarovalne premije za osebe in živino in pridelke (zavaro- vanja zoper škodo, ogenj, točo, povod- enj itd.)

f) Odbijejo se stroški za vzdrže- vanje delovnega orodja in delovne o- bleke pri delavcih in uslužbencih.

g) Obresti vknjiženih dolgov in 1% za amortizacijo dolgov.

h) Najemninska vrednost se od- bje, odnosno se ne računa kot doho- dek od onih poslopij, katere rabi po- sestnik sam za kmetijske ali obrtne svrhe.

i) Odbijejo se samoumevno stroš- ki za pridelovanje, v kolikor že niso navedeni odbitki v dosedanjih zgor- njih točkah.

Posebne odbitke imajo povrh še vsi manjši davkoplachevalci, komisije pa imajo povrh pravico znižati davek pri vseh onih osebah, ki morejo za- radi hibe ali stalne bolezni imeti po- strežbo tujih oseb, ali pa onih, ki so izredili dva ali več otrok.

Znižati ta davek ima pravico tudi komisija onih, ki težko plačujejo za- radi trajne bolezni, radi vzgoje otrok izven doma, radi posebnih nezdov (le- tos suša, ali če pogine živina) ter po- dobnih slučajih. V teh slučajih ima davčna komisija pravico znižati davek za več kakor tri stopnje. (Glej par. 173 in 174 omenjene postavle!)

Kaj pozabijo naši ljudje največkrat?

Naši ljudje si prav malo ali nič ne zapisujejo svojih stroškov. Poznam celo vrsto slučajev, kjer posestniki ni so navedli prav nič stroškov za kova- ča, kolarja, čevljarja itd., pa tudi ne stroškov za dninarje ali težake. Tudi stroškov za hlapce in deklet ter za ob- novitev orodja kot nadomestilo za zbol- šanje prejšnjega, že obstoječega in- ventarja ne napovedujejo in ne zara- čunavajo. Kdo n. pr. izkazuje, koliko porabi za petroleje ali karbid, ako mora pri delu in oskrbovanju živine svetiti? Kdo zaračuna, če je eno ve- rigo vtrgal in kupil drugo?! Takih in enakih vzgledov je še na stotine! Tudi prevžitek in dajatve viničarjem so takšni odbitki!

Praktičen vzgled napovedi.

Najboljše in najenostavnejše je, ako vodim knjige, v katerih na eni

strani zapisujem vse dohodke, na dru- gi vse izdatke prav po vrsti in časov- nem redu, kakor sem jih imel. Na tej podlagi izvršeno davčno napoved mi morajo uvaževati.

Ako pa ne vodim knjig po trgovs- kih predpisih, napravim svojo napo- ved v glavnem an sledeči način:

Kot dohodek zaračunam izkupiček za vse pridelke (vino, les, živino, sad- je itd.) pa tudi vrednost vseh pridel- kov, ki sem jih v lastnem gospodarst- vu doma porabil, torej ne prodal. — Opozarjam, da imajo tukaj razni na- ši lažiprijatelji, špiceljni itd. največ prilike, da nam škodujejo, ker ovadi- jo oblasti navadno preveliko množino in tudi preveliko ceno prodanega bla- ga).

Povdarjam takoj, da je treba v lasino dobro seveda temeljito izraču- nati tudi vse izdatke, da smo zgornje dohodke dosegli.

Kar porabim hrane in drugega za služinčad, za delavce itd. lahko med dohodki prezrem, seveda ne smem po- tem te hrane itd. med izdatki posebej zopet navajati.

Ako ima posestnik vinograd, gozd, njive in travnike, bi njegova napoved v jedru bila takšna:

1. Vina se je pridelalo 15 hl, za delavce se porabi šesti del, za drože in vsušenje pa odpade 3 hl; torej o- stane . . . (sledí množina in vred- nost).

Opozarjam, da se računa sedaj pri vinogradih povprečno 6000 K pride- lavnih stroškov na en ha, ali to je pri sedanji razmerah pre malo in vsota stroškov se mora zvišati pri preračunavanju na okroglo 9000 do 10.000 kron.

2. Lesa na vzrasu (stoječega, brez stroškov) se je prodalo . . . sledi svota.

3. Rezanje lesa za . . . (odbije se okroglo ena tretjina za stroške).

4. Sadje se je prodalo za . . .

4. Sadja se je prodalo za . . .

6. Za svinje prodane in zaklane . . .

7. Vrednost mleka . . .

8. Vrednost poljskih pridelkov . . .

(Čisti dohodek se zaračunava po legi in rodovitnosti od 400 do 1000 K pri ha).

9. Vrednost stanovanja . . . . .

torej skupaj . . . . .

Tako bi bili napovedani dohodki; sedaj je treba odbiti po zgoraj navi- vodilih primerne vsote, posebej pa ne pozabiti na direktne davke, na pla- čane obresti od dolgov, na zavaroval- nine in prevžitke ter druge dajatve. Sploh upoštevajte vse okolnosti, ki sem jih zgoraj navedel!

Gotovo imamo tudi upanje, da bo- do lahko davčne oblasti uvaževale po- sebej za leto 1921 nastali izredno tež- ki položaj vsled suše in naravnost grozno naraslo draginjo pri vseh na kupih (železo, orodje, obleka itd.) saj čutijo to tudi sami, v kolikor te pre- mete tudi kupujejo.

Opozarjam, da je davka prosti znesek eksstenčni minimum, določen za leto 1921 na 10.000 K. Druge iz- premembe postav o dohodnini in pla- čevanju direktnih davkov so razvidne iz Uradnega lista št. 90 za leto 1921.

Postavo samo pa najbolje tolači slovenska knjiga: Valentin Zun: Do- hodnina. Založila Jugoslovanska (Ka- toliška) tiskarna v Ljubljani 1. 1914. J. Vesenjaj.

Občinski lovi.

V teku tega in prihodnjih let bo v mnogih občinah na Stajerskem minil šestletni lovski zakup in delale se bo- do zakupne pogodbe za novo šestletno dobo na podlagi starega lovskega za- kona za bivšo Stajersko z dne 21. 9. 1906, dež. zak. št. 5, ki se ni prišel iz- veljave.

Občinski lovi so bili pred leti za- lo po ceni. Poznamo velike občine, ki so dobile komaj po 40 do 100 K za svoj lov. Manjše občine so dobile mnogo- krat po 4 — 10 K. Dviganje cen pa se je opazalo že pri zadnjih licitacijah pred vojno. V povojni dobi izvršene licitacije pa so pokazale 10- do 20krat- ne poviške v primeri s predvojnimi ce- nami za lov. Tako so in bodo postali občinski lovi (važen dohodek za občins- ko blagajno, oziroma za občane. Za- to morajo občani skrbno paziti na to, da jih kdo ne ogoljufa s tem, da dobi lov v zakup — pod roko za nizko in morda celo predvojno ceno. Slišali že smo pritožbe, kako skušajo razni ne- načajneži, samostojni župani, krčma- rji, mešetarji in trgovci po deželi — spraviti lov v svoje roke brez licita- cije, kar tako po domače. Potrebno je torej, da se naši ljudje nekoliko se- znanijo z določili lovskega zakona gle- de oddaje občinskega lova v zakup.

Sicer si sme tudi občina sama po § 24 lovskega zakona obdržati lov, če sklene to dve tretjini občinskih odbor- zikov in tri četrtine vseh posestnikov v občini, vendar pa so taki slučaji za- lo redki. Navadno pride lov na draž- bo, § 151 kar je tudi najbolj primerne in pravično. Kdor največ da, ta ga naj- ima.

Po § 30 pa se sme občinski lov vsled sklepa občinskega odbora — tudi brez zakupa na javni dražbi — potem prostega dogovora oddati ose- lam, ki po § 16 od zakupa niso iz- k'jučene, ako se stori ta sklep šest mesecev pred pričetkom nove zakup- ne dobe in ako glasuje zanj najmanj dve tretjini od navzočih občinskih od- bornikov in ako potrdi ta sklep tri čet- rtine zemljiških posestnikov, ki za- slopajo obenem tudi večino zemljiško- davčne sile v dotičnem lovišču.

To je tista točka, na katero zida- jo svoje upanje vsi tisti, ki bi radi ta- ko „pod roko“ prišli do občinskega lo- va. Zato si jo hočemo nekoliko natan- čneje ogledati! Občina sme torej lov tudi brez „avne dražbe (licitacije)“ od- dati, ako:

1. glasuje za to dve tretjini nav- zočih odbornikov in

2. ako potrdi ta sklep tri četrtine posestnikov.

To gre hitro, si misli marsikateri človek! Nek prefrigan samostojni žu- pan je pozval opoldne vse odbornike na sejo, ki se je vršila ob šestih zve- čer, in dve tretjini navzočih samosto- jnih občinskih odbornikov je sklenilo, da se da občinski lov v najem župa-

gozdu. Krepek, večerni veter je pi- hal. —

Na bregu sem bil. Sinjemodro do obzorja je ležalo pred menoj morje in dolgi zategli vali so se v belih penah razlivali pred mojimi nogami po niz- kem, ravnem pesku.

Krenil sem na polotok in korakal ob obali proti jugovzhodu, radostno uživajoč svobodo in lepoto, ki se je ši- rila krog mene.

Ko se mi je zdelo, da sem že za- dosti daleč, sem se med gostim grmo- vjem splazil na nizki hrbet polotokov. Pogledal sem proti jugu.

Za mojim hrbtom na sever je le- žalo odprto morje, na jugu pred me- noj se je razprostiralo naše pristaniš- če. Lahni sunki jugovzhodnika so pri- našali goste meglene kepe sem iz mor- ja, le pristanišče, kjer je bila zased- rana „Hispaniola“, je bilo mirno ka- kor raztopljen svinec in naša jadri- ca se je s svojo črno uporniško za- stavo zrealila v vodi kakor v bruše- nem ogledalu.

Ob „Hispanioli“ je ležal čoln in v njem je sedel Silver — njega sem od- daleč spoznal —, preko ladijske pre- graje pa sta stonela dva človeka. — Eden izmed njiju je nosil rdečo noč-

no čepico, tisti je bil, ki je pred par urami plezal čez plot.

Govorili so in se smejali, pa v ta- ki razdalji — čez eno miljo je bilo — nisem razumel nobene besede. In hi- poma se je pomešal med njihove gla- sove divji, hreščeci, nečloveški krik. — Izprva sem se prestrašil, pa kma- lu sem se spomnil na „Kapitana Flin- ta“, na Silverjevo papigo in sem jo kmalu tudi spoznal na njenem pisa- nem perju. Sedela je Silverju na ra- menu.

Čoln je odrinil od ladje in odplul proti obrežju, mož z rdečo čepico in njegov tovariš pa sta izginila pod krov.

Medtem je zašlo solnce za „Dalj- nogledom“, pooblačilo se je in naglo se je temnilo. Ako sem hotel najti še nocoj Gunnov čoln, sem moral hiteti. Belo skalo sem dobro videl med grmljem, par sto korakov je še bila oddaljena in hučo sem se trudil, pre- čen sem prišel do nje, plazech se po vseh štirih po goščavi.

Noč se je delala, ko sem jo dose- gel.

Trdo pod skalo je bila globoka in ozka jama, obraščena z zeleno trato in dobro skrita med gostim, nizkim

grmljem. Sredi jame je bil razpet ni- zek šator iz kozjih kož.

Zlezal sem v jamo in odgrnil stre- ho. —

In zares, tu je ležal Gunnov čoln lastnega izdelka, — priprosto, robato delo iz sirovega lesa. Z dlakasto ko- zjo kožo je bil od znotraj prevlečen. Zelo ozek je bil celo za mene, in ne- razumljivo mi je bilo, kako je mogel v njem sedeti — in se ne prevrniti — odrasel človek Gunnove velikosti. Ni- zek, poprečen sedež je bil pritrjen v sredini čolna in dvoje vesel je ležalo na dnu.

Tu Gunnov izdelek je bil gotovo eden najpriprostejših čolnov, kar so jih kedaj stesali ljudje. Pa eno pred- nost je imel, — izredno lahek je bil.

Čoln sem torej našel.

Mislil bi kdo, da mi je bilo sedaj že zadosti potepanja.

Toda prišlo mi je nekaj druga na misel in tako sem se vnel za svoj no- vi načrt, da bi ga bil uresničil tudi v kljub vsem Smollettom na svetu. Za- hotelo se mi je, da bi veslal ven k „Hispanioli“, prerezal sidrovo vrv, prepustil ladjo usodi in vetrovom. Prepričan sem namreč bil, da je upo- rnik njihov ponesrečeni napad najko-

šč oplasil, da bodo opustili misel na zaklad, se vkrcali in odjadrali. — In kako krasno bi bilo, če bi jim njihove nakane prekrizal! — In to ni bilo prav nič težavnega, sem mislil, saj sem imel Gunnov čoln!

Sedel sem torej na trato v jami in počakal, da se popolnoma stemni. — Medtem pa sem se lotil svojega pre- pečenja in krepko večerjal.

Noč je bila kakor nalašč za moje namene. Gosta megla je krila morje in breg. In ko je ugasnil zadnji žarek dneva, je zagrnila neprodorna tema o- tok zaklada. —

Naložil sem si čolnič na rame in sem opotekajoče počasi lezel iz jame.

Le dve točki sta bili vidni v pri- stanišču, velik ogenj na obrežju, kjer so taborili uporniki, in nejasna svet- loba zunaj na morju — luč v kabini na „Hispanioli“.

Čas oseke je bil in voda je zopet odtekala od brega. Bredel sem skozi močvirni pesek in se pogrezal čez- giežnje vanj, dokler nisem končno do- spel do odstopajočega morja.

S trudom in težavo sem položil svoj čolnič v pravo lego na vodo.

(Dalje prihodnjic.)

nu na dosedajno ceno. Prva točka je rešena! Drugi dan pa je poslal župan sela z okrožnico po občini od hiše do hiše in tudi naši ljudje so kar na slepo podpisovali, da so za to, kar je sklenil občinski odbor glede lova. S tem je bila stvar rešena na škodo občine in občanov — ker se ni nikdo oglasil in ker nikdo ni nasprotoval takemu postopanju. Kjer ni tožnika, ni sodnika! Postava (naredba) z dne 26. marca 1907, dež. zak. in ukaz XIII. komad 1907, pa reče, da to ne gre tako hitro, ker se mora glasovanje posestnikov v slučaju, da obdrži občina lov zase ali da ga da brez licitacije v zakup (§ 24 in § 30) izvršiti takole:

§ 1. K glasovanju po §§ 24 in 30 mora občinski predstavnik tekom štirih tednov po sklepanju občinskega odpora v zmislu § 24 in § 30, povabiti vse posestnike, katerih zemljišča ležijo v dotičnem občinskem lovišču in jim obenem naznaniti dotični sklep. To povabilo je z navedbo dneva, ure in kraja zborovanja v občini javno nabiti; razun tega je vsakega posestnika k temu glasovanju najmanj 8 dni poprej posebej povabiti. Zupanu je dano na prosto voljo, storiti to ali po okrožnici ali po pošti z navadnimi dopisnicami, ki jih oddaja se mora po občinsko-uradni poštooddajni knjigi dokazati. Občinski predstavnik mora politično okrajno oblast o vršitvi glasovanja pravočasno obvestiti.

§ 3. Glasovanje vodi komisija, obstoječa iz občinskega predstojnika ali njegovega namestnika kot predsednika in iz štirih od njega v komisijo pooblašanih zemljiških posestnikov.

§ 4. Glasovanje je javno in se vrši po želji k glasovanju upravičenega posestnika ali na ta način, da odda pred komisijo glasovnico, izpolnjeno z „da“ ali „ne“, ali pa tako, da vpošlje podpisano in z „da“ ali „ne“ izpolnjeno glasovnico.

§ 5. Posestnik, ki glasovnice ni vposlal, mora osebno priti pred komisijo.

§ 7 govori o številu glasov in pravilno končno: „Znaša število onih, ki so z „da“ glasovali, tri četrtine vseh posestnikov (občine) ali še več in znaša ob enem svota njihovega zemljiškega davka več kakor polovico zemljiškega davka vseh posestnikov celega dotičnega občinskega lovišča, potem sklep občinskega odbora, da se odda občinski lov iz proste roke v zakup — potrjen“, v nasprotnem slučaju pa ni potrjen in lov mora priti na dražbo.

Najvažnejše točke iz navedenih paragrafov smo navedli dobesedno, da bodo občani vedeli, kako se mora vršiti pravilno glasovanje za oddajo občinskega lova brez licitacije. V slučaju, da se je v kaki občini že oddal lov kakemu zakupniku „pod roko“ in se niso upoštevale gori navedene določbe o glasovanju posestnikov, se naj proti oddaji takoj naredi priziv na podlagi navadnih paragrafov na okrajno glavarstvo s prošnjo, da se ta zakup razveljavi, ker ljudstvo ni pravilno glasovalo.

Naše gospode župane pa prosimo, da strogo pazijo na zakonito oddajo lova, ker postanejo izkupički za občinski lov, precejšen in siguren dohodek občini, oziroma občinarjev. V mnogih slučajih se bodo dali vsled teh dohodkov celo znižati velike občinske dajatve. Občinarji pa naj gledajo na to, da oddajo občinski lov kakor najdražje.

Politični ogled.

Kraljeva in a. S. H. S.: Kralj Aleksander I. se je dne 9. t. m. na gradu Peleš (Smaja, Rumunija) zarokil z rumunsko princeso Mariolo. Inozemski in naši vladni listi pripisujejo zaroki kralja Aleksandra velikansko važnost. Princesa Mariola je druga hčerka rumunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Stara je 23 let. Poroka se bo baje vršila v mesecu aprilu. Kmalu po poroki, že v teku početja, bi se izvršilo tudi kronanje in maziljenje kralja Aleksandra. — Parizianci, ki je te dni praznoval pravoslavne božične praznike, se zopet sešane dne 16. t. m. Na dnevnem redu je razprava o vladni deklaraciji (izpisi). — Samostojni še ostanejo nadalje v vladi. V Ljubljani se je vršila nedavno seja glavnega vodstva Samostojne kmetijske stranke. Seje se je udeležil med drugimi tudi minister Pušelj. Sklenili so, da še ostanejo nadalje

in v vladi. (To jim pač radi verjamejo! Op. ur.)

Avstrija. Narodna skupščina (Nationalversammlung) avstrijske republike bo v kratkem sklepala o potrditvi avstrijsko-češkega sporazuma. Sporazum je delo sedanjega kanclerja dr. Schoberja. Zdi se, da bodo razen nemških nacionalistov vse ostale stranke odobrile ta važen sporazum, ki je dobil že v Lani vidne oblike pristranih odnošajev med obema državama.

Madžarska. Dne 6. t. m. je ministrski predsednik grof Bethlen v daljšem govoru označil nove smeri madžarske politike. Izjavil je, da bo Madžarska napravila habsburški propagandi enkrat za vselej konec. V borbi proti tistim, ki so v raznih prevratnih poskusih iskali udovoljenja svojim lastnim nameram, bode ostala Madžarska neizprosna. V tej borbi se je imenitno obnesla stranka malih kmetov. Ona je temelj, na katerega bo on, Bethlen, sezidal bodočo usodo Madžarske. Bethlenov govor je zbornica z oduševljenjem sprejela.

Nemčija. Na konferenci za obnovo Evrope v Cannesu se je določilo, da mora Nemčija plačati v l. 1922 25 milijonov funtov šterlingov v gotovini. Belgija je naknadno zahtevala, da se Nemčiji naj še naloži 10 milijonov. Celokupna svota, katero bo Nemčija morala plačati, pa znaša 122 milijonov funtov, torej 28 milijonov manj nego je bilo prvotno določeno. Nemčija bo v glavnem zastopal dr. Rathenau na gospodarski konferenci v Cannesu.

Konferenca v Cannesu. V Cannesu (Francija) se vrši te dni mednarodna konferenca za obnovo Evrope. Konferenci predseduje francoski ministrski predsednik Briand. Anglijo zastopa ministrski predsednik Lloyd George, ki se trudi, da bi vpostavljal v Evropi redne gospodarske razmere. Zdi se, da bodo vse države, udeležene na omenjenem sestanku v Cannesu, privolile, da se skliče posebna gospodarska konferenca, ki se bo bavila s podrobnimi vprašanji evropske obnove.

Naši tečaji in zborovanja.

Okrajni sestanki Kmetске zveze in Zupanske zveze celjskega okrožja se vrše po tem redu: Dne 16. januarja (ponedeljek): Sv. Križ pri Slatini v društvenem domu za celi rogaški okraj. — Dne 17. januarja (torek): Konjice v kaplaniji za konjiški okraj. — Dne 19. januarja (četrtek): St. Jur ob Taboru v cerkveni hiši za vranski okraj. Začetek povsod ob 9. uri. Na okrajne sestanke Kmetске zveze in Zupanske zveze so povabljeni zlasti vsi odborniki in odbornice krajevnih Kmetških zvez, vsi naši župani, obč. odborniki in njih namestniki, ki so že pristopili ali nameravajo pristopiti k Zupanski zvezi. Pa tudi drugi pristasi naše stranke so povabljeni na okrajne sestanke!

Podučni tečaji 15. januarja pri Sv. Križu pri Ljutomeru, 16. v St. Jurju ob Ščavnici in 17. v Ljutomeru se radi nepričakovanih ovir preložijo na poznejši čas.

Crna. V dvorani tukajšnjih katol. društev se je vršil na dan Sv. Treh kraljev izobraževalni tečaj. Tečaja so se udeležili naši vrli somišljeniki iz Mežice Javorja in ostalih občin. O političnem položaju, davčnih bremenih drž. gospodarstvu, organizaciji, sodelstvu in časopisju je predaval urednik Golob. Udeleženci tečaja so sledili izvañanjem govornika s pazljivostjo in odobravanjem. Upati je, da bo tečaj sproti mnogotere sadove. — Razni ljudje razširjajo zlobno vest, da bodo finančne oblasti odredile kolekovanje oz. r. žigosanje sedanjih dinarskih bankovcev. Opozorjamo naše somišljenike da te govorice nikakor ne odgovarjajo resnici.

Prevalje. V nedeljo, dne 8. t. m. predpoldan se je tukaj vršil izobraževalni tečaj SLS. Udeležba je bila povoljna. V Mežiški dolini prodiramo polagoma, a stalno. Ljudstvo se od dne do dne vedno bolj umika iz rdečega tabora. Pamet in treznost bosta tudi v Mežiški dolini zmagači.

Sv. Lenart v Slov. gor. Naš sočialni tečaj dne 2. in 3. jan. je bil krasna šola za naše pristaje. Prihiteh so iz vseh župnij lenartskega okra-

ja naši najboljši možje in mladeniči, tudi žen in deklet je bilo častno število. Dvorana je bila oba dneva nabitno polna. In naši govorniki, kako so nam navdušeno govorili na srce! Govorili so: dr. Capuder, o naši propadajoči družini, Vesenjaki o naših davkih, p. Pavel o mladinski organizaciji, Barle o zadrugah, dr. Kramberger o skrbi za zdravje, dr. Veble o delokrogu občin in o občinski samoupravi, poslanec Roškar o slabem gospodarstvu naše vlade in o velikem pomenu bodočih državopozborskih volitev p. Mihael o našem šolskem vprašanju in Gomilšek o časopisju, o naših izobraževalnih društvih, o Slovenski kmetški zvezi ter o agitaciji. Posebno globoko sta nam v srce segala govora dr. Capudra in poslanca Roškarja. Utis je bil velikanski in ostane nepozaben. Tako dela Kmetška zveza za pravo izobrazbo. Udeleženci smo se razšli nad vse zadovoljni in bomo prvi agitatorji v celnem okraju za povoljno zmago Slov. Kmetске zveze in za odstranitev nesposobnih liberalceev in samostojnežev pri vladanju naše države, ki jo vsi iz srca ljubimo. Naj ta krasni tečaj obrodi stotero sadov!

St. Janž na Drav. polju. Na praznik Sv. Treh Kraljev smo zopet imeli lep mladinski shod. Prvi govornik je govoril o ciljih mladinskih društev, zlasti Orlov, in mladenič je pogumno prednašal primerno deklaracijo. Novi moški zbor in mešani zbor sta pod vodstvom požrtvovalnega g. organista zapela več krasnih pesmi, da smo se le neradi ločili, rajši bi še dalje jih poslušali. Potem so si fantje izvolili odbor za orlovske odsek.

Iz konjiškega okraja. Izobraževalna tečaja v Oplotnici in v Ločah sta lepo uspela. Enaka tečaja se vršita na Prihovi dne 19. prosinca ob 9. uri zjutraj in v Zrečah, v nedeljo dne 22. prosinca po večernih ob 8. uri. Na obeh krajih se obenem vrši ustanovni občni zbor kat. izobraževalnega društva za Prihovo oz. Zreče, Domacini in sosedje, ne zamudite prilike in pridite v obilnem številu.

Celje. V nedeljo, dne 15. januarja bo v dvorani hotela Beli vol prvi letošnji sestanek Dekliške zveze. Na vspredu je zraven drugega tudi eno dejanka. Dekleta, sestre, ki se zanimajo za naš napredek in celokupni dobroti, pridite vse brez izjeme, da pokažemo, da imamo tudi me srce za vero, dom in narod! Na veselo svidenje!

Belevođe. Na praznik Sv. Treh Kraljev smo imeli pri nas dobro obiskan shod KZ. Poročal je poslanec Pušenjak o položaju in o raznih gospodarskih vprašanjih. Upati je, da se tudi pri nas ustanovi krajevna organizacija KZ, k kateri bodo pristopili skoraj vsi farani.

Za naše župane.

Zupanski tečaj v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 22. januarja 1922 v dvorani bivše kazine na Slomškove trgu (blizu stolne cerkve). Tečaj se začne točno ob 9. uri zjutraj. Od 12. do 1. ure odmor za kosilo. Od 1. ure naprej se predavanja zopet nadaljujejo. Predavanja se bodo vršila: 1. O notranjem delovanju občin; 2. o domovinstvu; 3. o lovskem zakonu; 4. o občevarstvu z vojaštvom in drugimi uradi; 5. o davkih in davčnih navedbah; 6. o raznih drugih, za sedanjo dobo važnih zadevah. Predavajo strokovnjaki iz Ljubljane in iz Maribora. Povabljeni župani, svetovlaci, odborniki, namestniki in vsi oni, ki se zanimajo za take prireditve. Prosimo, da iz vsake občine po dopisnici naznanite Tajništvu SLS v Mariboru, koliko udeležencev pride iz vsake občine na tečaj. Udeleženci, ki želijo skupno kosilo, naj to v prijavi naznanijo.

Kdo postavlja krajne šolske nadzornike? Na to vprašanje nastopno pojasnilo: Po še vedno veljavnih določbah zakona o šolskem nadzorstvu (za bivšo vojvodino Kranjsko) z dne 23. oktobra 1912, dež. zak. št. 66, imenuje krajnega šolskega nadzornika okr. šolski svet. Glede tega določa § 10 navedenega zakona: „Krajni šolski svet uskrbuje naloženo mu šolsko nadzorstvo pred vsem po krajnem šolskem nadzorniku, ki ga imenuje okrajni šolski svet, ko je zaslusal krajni šolski svet, za poslovno dobo krajnega šolskega sveta in sicer izmed oseb, ki sta-

nujejo v šolskem okolišju, imajo pasivno volilno pravico v občinski zastop, in za to opravilo potrebne zmožnosti, izvzemši učitelje ljudskih šol.“ Če je več šol, ki spadajo pod delokrog krajnega šolskega sveta, sme biti tudi več krajnih šolskih nadzornikov. Z imenovanjem postane krajni šolski nadzornik član krajnega šolskega sveta. Predsednik krajnega šolskega sveta pa ne more biti obenem krajni šolski nadzornik. Preko teh določil okrajni šolski svet ne sme iti pri imenovanju krajnih šolskih nadzornikov, posebno ne imenovati jih samovoljno, ne da bi poprej zaslusal krajni šolski svet.

Pobiranje samostojnih občinskih doklad. Vprašanje: 1. Ali more občina pobirati samostojne občinske naklade po organu, ki si ga določi sama, ali mora imeti za to posebnega dajarja? 2. Ali more občina (pravilno: županstvo) sklep občinskega odbora glede samostojnih občinskih naklad izvršiti v lastnem delokrogu, ali mora to poprej prijaviti višji oblasti? Odgovor: K 1. Pobiranje samostojnih občinskih naklad lahko izvršuje občina po komurkoli občinskem uslužbencu, oziroma po osebi, ki jo določi občinski odbor po § 32 z ozirom na § 84 občinskega reda za Kranjsko. — Za to ni treba nobenega dajarja. Pač pa bi se dale te naklade pavšalirati, z letnimi odkupnimi zneski od obrtnikov, ker bi se s tem prihranili stroški in trud. K 2. Te samostojne občinske naklade mora županstvo enako kakor vse druge občinske davščine javno razglasiti, nato pa prositi pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve, da jih odobri. V razglasu mora biti vsaka posamezna naklada podrobno navedena. Naveden mora biti tudi pouk, da se morajo vlagati morebitne pritožbe tekom 14 dni pri županstvu. Prošnji za dovolitev pobiranja morata biti priložena razglas in prepis enega zapisnika. (Velja seveda tudi za bivši štaterski in koroški del Slovenije.)

Obveznice vojnih posojil. Je prece, naših državljanov, ki imajo svoje vrednostne listine naložene v Avstriji, zlasti na Dunaju. Ne malo je tudi število občin, ki imajo deloma predvojne, še več pa obveznic vojnih posojil zastavljene v Avstriji, zlasti pri dunajski poštni hranilnici. Vse take vrednostne listine so sedaj v Avstriji pod zaporo. Na vprašanje, kaj bo s temi obveznicami, je odgovorila delegacija ministrstva financ v Ljubljani, da bo sklenila naša država glede vrnitve premoženjskih vrednot (torej tudi obveznic vojnih posojil) naših državljanov posebno pogodbo v zmislu člena 265 senžermenske pogodbe. Ni tedaj pričakovati, da bi občina trpela kako škodo radi tega, ker ima obveznice depozirane v Avstriji. Na ta odgovor opozarjamo vsa županstva radi tega, da pazijo na uradni poziv radi pravočasnih prijav, da ne zamude roka, ko izide tozadevni razglas v „Uradnem listu.“ Vendar pa moramo opozoriti tu vse prizadete, pred vsem županstva, da velja vse to, kar smo povedali tukaj glede obveznic vojnih posojil, le v toliko, da se jim ni bati radi zapore v Avstriji in da se jim bodo vse te vrednostne listine vrnilo, oziroma na drug način zajamčile pravice do obračuna. Vse obveznice pa so morale biti pravočasno bodisi žigosane ali pa prijavitljene. Če je kdo, ali kako županstvo zamudilo rok za prijavo, se je bati, da je vsaka neprijavljena obveznica brez veljave. Vendar pa naj vsak, zlasti vsako županstvo, tudi v tem slučaju napravi naknadno prijavo na Ministarstvo finansija, direkcija direktorata državnih dugova, Beograd. — Seveda je pa treba zamudo zadostno ufemeljiti in opravičiti.

Vpogled v sejne zapisnike. Kakor razvidno iz nekega nam došlega vprašanja, vlada vkljub počasnilom, ki smo jih že dali, še vedno neasnost glede pravic, ki jih imajo občani z ozirom na javnost odborovih sej in pa radi vpogleda v sejne za isnike. Temu smo se morali začuditi nam došlemu vprašanju, če je župan upravičen zahtevati od vsakega občana 20 kron, če hoče izvedeti, kaj se sklepa pri občinskih sejah. Kajti da se določijo župani, ki tako zlorabljajo svojo uradno oblast — kaj pa je tako ravnanje drugega, če ne zloraba uradne oblasti? — si nismo mogli misliti. Zato naj navedemo v kratkem, kaj pravijo postavne določbe občinskega reda. —

Treba si je zapomniti to-le: 1. Seje občinskega odbora so predvsem javne, torej splošno pristopne vsakemu občanu in vsaki občanki. Tako določa 43 občinskega reda za bivšo Stajersko. Vsak občan naj se torej kar brez skrbi poslužuje svoje postavne pravice in naj prihaja k sejam občinskega odbora — seveda le kot miren poslušalec, kajti govoriti vmes ali posegati v razpravo — prepovedujejo ravno naravnane postavne določbe občinskega reda. No, ker pa naposed ni ravno priporočljivo, da bi prihajali morebiti občani k občinskim sejam v preštevilnem številu, bi bilo najprimerneje, da pošljajo gotove skupine tja svoje zastupnike. Le ne se zapirati pri reševanju vseh občanov se bodočih zadev in javnega gospodarstva za štiri stene! To dela slabo kri in to naj pomnijo naši župani. 2. Vpogled v zapisnik občinskih sej mora biti prost vsakemu občanu. Noben župan nima pravice odrekati občanom vpogleda v sejni zapisnik, najmanj pa zahtevati za to od strank kako plačilo. Pomniti je treba, da je mogoče zahtevati za prepise sejnih zapisnikov le občinsko takso, če je v občini postavno uvedena, to je, če jo je po sklepu občinskega odbora določilo poverjeništvu (oziroma sedaj oddelku) za notranje zadeve drž. vlade, odnosno pokrajinske uprave za Slovenijo. V nobenem drugem slučaju nima župan absolutno nobene pravice zahtevati kako plačilo za kakršnokoli pojasnilo glede odborovih sklepov, najmanj pa za dovolitev vpogleda v sejni zapisnik, ker to ni odvisno od kakšne morebitne milosti župana, marveč je to postavna pravica vsakega občana. Sodelovanje vse javnosti pri občinskih in pri občinskem gospodarstvu naj bo v prihodnje načelo, ki naj se ga vse bolj zavedajo tako občani kakor ne v najmanjši meri župani sami. Le tako bo omogočeno uspešno skupno delo v skupni javni blagor. Vsak župan naj se zaveda, da je prevzel v izvolitvi ne le gotove pravice, ampak še v večji meri gotove dolžnosti nasproti vsem občanom brez razlike, ki pa na drugi strani seveda tudi nimajo pravice, z brezobzirnimi nagajivanji nadlegovati županov in županov brez utemeljene potrebe.

Zahteve naših županov, sprejete na sestanku Kmetke in Županske zveze v Celju dne 2. januarja 1922: 1. Odločno protestiramo proti nameri — krščanski nauk iz šol bacniti in zahtevamo, da imajo starišči vpliv na šolski poduk in nameščenje učiteljev. 2. Odločno zahtevamo, da se naše vojaštvo zniža na kolikor mogoče nizko število in naj se skrajša službena doba. 3. Protestiramo proti krivičnim odmeritvam in zahtevamo, da se davek izenači po vsej državi enakomerno. 4. Protestiramo proti temu, da je v nekaterih krajih preveč ljudskošolskih učiteljev in učiteljic, a po drugod jih primanjkuje. Zahtevamo, da se število učiteljev primerno krajevnim potrebam porazdeli. 5. Protestiramo proti temu, da ljudskošolski učiti učijo otroke sokolsko himno in otroke vzgajajo v sokolskem duhu.

Iz bojišča za „žepno pravdo“.

Slabostojni staropravdarji se kažejo v vedno lepši luči. Celjska „Naša vas“ piše v Slov. 8: „Samostojni Mermolja, Majcen, Kušar in Drotentki so prejeli pred lanskimi volitvami od demokrata dr. Zerjave 400.000 K. na roko. Urek sam pa je prejel 30.000 K. Tako razkriva slabostojno žepno pravdo „Naša vas“, glasilo srbske zemlje radniške stranke na Slovenskem. Ako se sprejmejo kot dar iz demokratskih rok take ogromne svote, potem si pač lahko mislimo, da so si demokratije in samostojni v zlahki kar v prvem kolenu.

Enostavna rešitev viničarskega vprašanja. Kakor znano, sta slabostojni minister Pucelj in bivši hauptman Sancem preprečila, da ni bil potrjen viničarski red, kakor so ga sporazumno sklenili zastopniki viničarjev in vinogradnikov. Kakor nam poročajo vinogradniki iz ormoškega okraja, je večje število vinogradnikov, ki so pristali slovenske ljudske stranke, samo brez Puclja naklonilo pridnim viničarjem lepe nagrade za njih pridno delo. Tako je prav. Če viničar pridno

delo in pomaga pridelati gospodarju obilo pridelka, mu res tudi gre nagrada.

Samostojni in finančna kontrola. Iz Huma pri Ormožu nam poročajo: Naši samosojni prosijo za etabliran je finančne kontrole s sedežem na Humu. Posesnik Marlin Vtičar je že pomnil svoj vinski hram zraven cerkvice sv. Ivana. Poslopje, ki obstoji iz lepega stanovanja, je do cela prazno, samo klet, ki se nahaja pod hramom, je polna sladkega vina. Ker samostojneži trdijo, da finančarji nimajo na loge, kontrolirati kmetijskih vinskih klet, ampak samo gostilne, bo samostojnež Vtičar nastavljal takoj krčmo, da finančarji ne bodo brez posla. — Nadučitelj g. Porekar pa je celo nasvetoval, da bi humski vinogradniki prihodnje leto pričeli saditi tobak. Tudi prav!

Aleksander Hojnigg iz Pesnice pri Mariboru je pobrisal v Nemško Avstrijo. Kupil je za par milijonov K kavarno v Gradcu. Svoji ženi je pustil na Pesnici hišo in posestvo, sam pa se je na levo roko v Gradcu poročil z ženo pesniškega gostilničarja Smoniga. To je tisti Hojnigg, ki je bil glavni priganjač Mermoljeve slabostojne, član glavnega odbora in razsodišča te stranke. Ko se je pokrajinski namestnik Hribar ob nastopu vlade vozil iz Prage skozi Maribor, sta mariborski dr. Koderman in Voglar, skupno z Mermoljem poslala Hojnigga na kolodvor, kjer je pozdravil Hribarja v imenu „slovenskega ljudstva med Muro in Dravo.“ Hojnigg je bil pred vojsko predsednik Südmarke in Schulvereina na Pesnici. Gradil je tudi nemško Kernstockšolo, bil je seveda član nemškega Volksrata, med vojsko rekvizitor in verižnik. Po vojski pa je stopil v Mermoljevo kompanijo ter si z veriženjem nabasal milijone. Le taki so po Mermoljevem in Kodermanovem mnenju pravi ljudje in pristni narodnjaki.

Tedenske novice.

Nabiranje novih naročnikov za Slovenskega Gospodarja, Stražo in Glasnik se nadaljuje. Prosimo naše delavne nabiratelje, da še meseca januarja agitacijo obnovijo v hišah in krajih, kjer dosedaj agitacija ni bila še dovolj razvita.

Našim cenjenim dopisnikom. Finančna oblast je začela s 1. januarjem pobirati posebni davek od časopisnih inseratov. Kot inerat smatrajo tudi vsa obvestila o ženitvi in društvenih prireditvah. Odslej zanaprej bodo morala društva, ki želijo, da se objavijo njihove prireditve, plačevati ineratni davek. Na društvena obvestila, katerim ni priložen vsaj 1 dinar se odslej Slov. Gospodar ne bo več oziral. Toliko v obvestilo in brez zamere.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Naši naročniki se zelo pritožujejo, da lista ne dobijo pravočasno. Upravištvu vedno odda lista na pošto v četrtki pred 7. uro zvečer. In v soboto jutraj n. pr. še lista nimajo v Brežicah v Sošanju itd. da bi ga raznesli pred nedeljo po sosednjih župnijah. To so vendar že skrajno zanikarne poštarne razmere. Kje leži naš list, da v 36 urah ne more priti iz Maribora do Brežic in do Sošanja in v drugih pošt na Stajerskem??? Zahtevamo odločno od poštnega ravnateljstva, da to stvar preišče in nedostatke odpravi. Ako pa so temu krive zveze poštinih vlakov, pa se naj poskrbi, da bodo pošto jemali tudi ponočni ali jutranji vlaki. Poština za liste se je zvišala, nered pri dostavljanju listov pa postaja vedno večji. Ali hočemo v vsem samo nazadovati! Po drugih državah se gleda na to, da se časopisje točno in hitro odpravlja, pri nas pa imamo zadnji čas pri pošti že pravo — polžjo naglico!

Mala župnija Zavodnje, breječa komaj 500 duš, ima 27 naročnikov Slov. Gospodarja, med temi 9 novih. Agitirale so vse članice tukajšnje Dekliške zveze, da je ostalo 18 starih na ročnikov zvestih in poslalo naročnino za Novo leto, ter pridobile 9 novih. — To je lep uspeh v mali župniji, kjer ima samostojna jako živahne, delavne in ugledne agitatorje in je po njihovem naporu več kot pol župnije v taboru Samostojne.

Napovedi za dohodnino sestavljajo še tekom meseca januarja. Današnji Slovenski Gospodar prinaša na drugi strani članek in poduk, kako se sestavi napoved. Se enkrat povdarjamo: Kdor do 31. januarja ne bo na davčno oblast vložil napovedi, nima pravice do rekurza. Takim bodo uradniki lahko v poljubni višini predpisali davek. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Rabili ga boste za slučajni priziv ali pritožbo. Ravno tako dobro shranite tudi današnje in prihodnje številke Slov. Gospodarja v kateri bo g. Supanič iz Jarenine napisal članek, kako on sestavi dohodninsko napoved. Župani in zaupniki naše stranke pa pojdite znancem pri sestavi napovedi na roko. Napovedi ni treba kolekovati. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Delovanje naših poslancev. Poslanci Jugoslovanskega kluba so v zadnjih tednih prav pridno nakletovali posamezne ministre. Poslanec Pušenjak je vložil na notranjega ministra interpelacijo radi občinskih volitev v Topolšici, nadalje na ministra za kmetištvo v zadevi zapostavljanja kmetijskih družb izven Srbije in posepevanja nezadružnih organizacij. Poslanec Pišek, Roškar, Škoberne in Pušenjak so vložili na finančnega ministra in ministra notranjih zadev ter trgovine posebne interpelacije v zadevi trošarine na vino, katerega podari vinogradnik ob priliki berne, in nadalje glede izvrševanja tesarske, tatarske in studeničanske obrti. Po nekaterih okrajih so obrtne oblasti kaznovali vsakega rokodelca, ki je popravil ali kake studence, hiše ali ploteve, posebno če ni imel predpisanih izpričeval o praktičnih izpitih. Oblasti so na ta način zavirale vsako obno vitveno delo, jemale so pa rokodelcem tudi veselje in voljo do dela. Posamezne rokodelce so oblasti kaznovali z občutnimi globami oziroma zapornimi kazni. Proti tej krivici je posl. Roška: s tovariši odločno protestiral. Naši poslanei so zahtevali toozirne spremembe obrtne oblasti, ki je za današnje razmere neprikladen.

Našim obrtnikom! Za krščansko-misleče obrtnike obstoji v Ljubljani Obrtna zveza. Ta organizacija organizira tudi obrtnike na Slov. Stajerskem. V Mariboru se je ustanovila 4. januarja ter se že lepo razvija. Kjer želijo obrtniki tudi po drugih krajih tako organizacijo, naj pišejo Tajništvo SLS v Mariboru.

Sestanek voditeljev in duhovnikov III. reda sv. Frančiška se bodo vršili v sredo, dne 17. januarja t.l., ob 10. uri dopoldne v mariborskem frančiškanskem samostanu. Pismeno ter ustmeno se je izrazila želja, naj bi ta seja vsaj tri ure trajala, torej od 10. do 13. ure. Pred 10. ure se ne more priti, ker vlak iz Ljubljane pride ob 9.59. Ker gospodje, ki se že popoldne kmalu odpeljejo, ob tej priliki še druga opravila v mestu radi opravijo, se skupni obed ne želi in se ne bo pripravljen. Preuljudno se vabi k obilni uteležbi. — P. Filip Benicij, ravnatelj in vizitator III. reda.

Praznik Matere milosti. Dne 25. januarja se bo obhajal ta praznik s slovesno službo božjo kakor druga leta. Castivo Marijini, pridite v prav obilnem številu na obletni dan povišanja Matere milosti!

„Socialna Misel.“ Vsem izobraževalnim organizacijam priporočamo, naj si naročijo ta novi list, ki bo politična, socialna, kulturna in gospodarska vprašanja razpravljal s stališča krščanskega svetovnega nazora v poljudni obliki. List se naroča pri Ničmanu v Ljubljani ter stane 100 K na leto. — Odbor Slov. kršč. socialne zveze v Mariboru.

Čuden način predpisovanja in iztirjevanja davkov. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru je dobilo do danes že veliko število pritožb davkoplačevalcev, da davčni uradi kar samolastno na podlagi plačilnih nalogov l. 1921, predpisujejo oziroma iztirjujejo dohodninski in razne druge davke za l. 1922. Ker poslušajo že pravilno izvoljene cenilne komisije in ker bo vsled povišanja eksistenčnega minimuma (to je znesek, ki se ne obdači) do 10.000 K, odpadlo letos približno polovico vseh davčnih obvezancev lanskega leta, je tak samolasten način predpisovanja in iztirjevanja davkov popolnoma nezakonit. Noben davčni uradnik, nobena davčna oblast ni-

ma pravice poljubno predpisovati dohodninski in sorodne davke, ampak pristojna ta pravica edinole ljudskim zastopnikom izvoljenim v cenilne komisije. V imenu Slov. ljudske stranke je narodni poslanec g. dr. Holnjec opozoril na te nezakonitosti finančnega delegata in zahteval, da se napravi temu postopanju takoj konec ter da se dohodnina predpisuje, kakor to zahteva zakon, ne pa po poljubni volji uradništva, marveč v soglasju s cenilnimi komisijami.

Kmet iz ormoškega okraja nam piše: Stanujem v bližini Ormoža, gojiče pa imam na Vinskem vrhu pri Sv. Miklavžu. Moj prednik si je popravil pri gorici hišo za viničarja — ko je to soloh pri vseh vinogradnih posestvih v navadi. Slučajno raznim nam viničarja, ker obdelujem gorice sam. Rabin pa hišo, v kateri stanujem po več mesecev med letom, pa tudi v jeseni, ko se opravlja vinogradno delo. Da imam v hiši vse, kar je za stanovanje in gospodarstvo potrebno, omenim le mimogrede. Pred skoraj enim mesecem pa dobim od stanovniške oblasti v Ptuj odlok, da mi je hiša zasežena za nastanitev finančne kontrole, imam pravico pritožbe, ki pa nima odločilne moči in da moram v osmih dneh izročiti ključe. Oblast pa ni navedla, koliko bo znašala stanarina in za koliko le se mi hiša zaseže. Na hiši so tudi nujna popravila potrebna in če je hiša zasedena, se popravila ne dajo izvršiti. Vse to sem navedel v pritožbi na višjo oblast. Dosegel sem toliko, da pridejo nekega dne k meni g. župan, žandar in finančar po ključe. Nisem jih dal, ker nihče ne pomni, da bi na Vinskem vrhu kedaj stanovali finančarji. Ako že hočejo mojo hišo, slobodno jim, a prostovoljno je ne izročim. Jaz nikakor ne morem razumeti, da bi se mi lahko vzelo s silo vstran to, kar je moje in od česar plačujem ogromne davke. Z velespoštovanjem: F. S.

Tržišče pri Sv. Barbari v Haložah bo vendarle ostalo. Gospod okrajni glavar dr. Pirkmajer je v seji okrajnega zastopa izjavil, da glavarstvo samo iz zdravstvenih razlogov ne more dovoliti nadaljevanja tržišča na javni cesti. Občina naj poišče in kupi za sejmišče potreben prostor. S tem bo sejem ostal. Okrajno glavarstvo je celo prosilo za občno za koncesijo, da se sme na sejmišču prodajati tudi meso. Dobro je bilo, da se je Slovenski Gospodar zavzel za uboge Haložane, sicer bi menda res prišla ob potrebnost in staro tržišče.

Bistriški graben nad Muč pri Sv. Primožu je skoraj nedostopen za vozove. Gorske občine so uboge in hudournika ne morejo na lastne stroške popraviti in zgraditi porušene mostove in razdrto cesto. Prizadete občine prosijo vlado, da se pobriga za veliko gospodarsko zadevo obmejnega prebivalstva. Država nam ne sme biti mačoha.

Neki finančni strokovnjak po imenu Levč je prišel našim žalostnim finančnikom na misel, ko stojijo pred vedno bolj žalostnem neredu v našem državnem gospodarstvu. Ta Levč, na katerega so se sedaj spomnili, in ki ga bočejo poklicati iz Italije — Milana je baže zelo vešč v finančni stroki in je svojčas, ko je bil pomočnik srbskega finančnega ministra, dvignil dinar do največje vrednosti, ki jo je sploh kdaj imel. Ker je pa delal tudi za svoj račun, je moral oditi v tujino. Kaj je ta mož, to že njegovo ima razodava, Levč je bil poprej prefrigan čiltski Löwy, pa naj si bo kdor koli, našim oblastnikom teče voda v grlo in prav jim pride vsak, ki le hoče pomagati ter riniti njih zavožen voz iz blata.

V Drž. hipotek. banko v Beogradu hočejo naši centralisti spraviti v narodno premoženje. V to banko naj bi se vlagalo občinsko, cerkveno in vso društveno premoženje in z vsem tem imetjem bi pa upravljala, ali bolj rečeno špekulirala cela jata od države imenovanih uradnikov. Sedaj še služi ta denarni zavod samo srbskim potrebam in razmere v njem so take, da nimajo primere. V upravnem svetu te banke so razni visoki politiki, ki si kar sami nakazujejo po sto in sto tisoč dinarjev za svoj „trud“. Čuli smo tudi, da se zahteva od kmetov, naj vračajo svoje predvojne dolgove v zlatu, to se pravi, da bode moral re-

ven sedaj vse prodati, če hoče poravnati male stare dolgove. — In to banko hočejo sedaj razširiti in uveljaviti v celi državi.

Suša po zimi. Ker ni snega in ne dežja, imamo sredi zime hudo sušo. Ljudje vozijo iz Drave vodo po več ur daleč. Mariborski mestni vodovod ima vedno manj vode. V visoko ležečih stanovanjih opetovano zmanjka vode. Uboji viničarji v strmih hribih morajo po pol ure daleč nositi vodo. Kaj bo?

Najbolj mrzla dneva letošnje zime sta bila minula sobota in nedelja.

Gospodski tihotapci. — Pred kakimi tremi tedni je ustavil neki narednik pri Gornji Radgoni dvovprežni, dobro obložen voz, na katerem je bilo več zabojev z milom, sestavni deli dveh kočij in 50 kg lovskih patron. Voz je spremljal gozdar Lippitovega veleposesstva na Turnišču pri Ptujju, Dworsky z dvema uslužbencema. Na to uvedena preiskava je dosegla, da so veleposesnik Lippit, njegov zet Pongratz, drogerist Poberaj iz Ptujja s pomočjo nekoga Domanjkota utihotapili vse te stvari iz Avstrije ter jih prepejali pri Cankovi blizu Radgone čez mejo. Ptujsko sodišče je obsodilo Lippita, na 13.000, Pongratza na 24.000 in Poberaja na 33.800 dinarjev globo, tudi voz z blagom se je zaplenil.

Umor orožnika, iz Globokega pri Brežicah nam poročajo: Zloglasni gozd Dobrova pri Brežicah že krije bogzna koliko ropov, umorov in pobojev. Obširni dobrovski gozd, skozi katerega vodi okrajna cesta, je neka ko zavetišče za hudodelce, roparje in tatove. Minulo nedeljo se je mudil na nočni patrolji skozi Dobravo 45. letni orožnik Mauer od brežiške orožniške postaje. Iz patrolje se ni več vrnil, pač pa so ga našli drugo jutro v dobravskem gozdu mrtvega, slečenega in čisto oropanega. Po obrazu je bil čisto razmesarjen, a tudi po ostalem telesu ima vse polno ran. O roparju še sedaj ni nobenega sledu. V tem slučaju gre za roparski umor. Orožnik Mauer je bil rodom Goričan, oženjen in oče več otrok.

Uboji in nesreče. V Srenskih Karlovcih so policaji v zaporu meščana Pavla Snur tako prebatnili, da je vsled batin drugi dan umrl — Policijsko ministristvo je razpisalo na glavo hajduka Serifa Salika v Mostaru 10 tisoč dinarjev. Zandarska policija iz Prizrena je zloglasnega hajduka ubila pred par dnevi. — Nekt Nikola Koridič se je igral z revolverjem na pokopališču v Grgljevičih pri Mostaru. Po neprevidnosti je nameril samokres proti mladoletnemu dečku. Revolver se je sprožil in deček je obležal na licu mesta mrtov.

Strojvodja preprečil velikansko nesrečo. Na postaji Mihanovci med Vinjkovci in Brodom se dne 7. jan. pripetila železniška nesreča, ki bi bila prav lahko zahtevala mnogo človeških žrtve. Ker je imel zagrebški brzovlak nekaj zamude, je ostal na postaji Mihanovci, ki ima samo tri tir. Ta brzovlak je stal na srednjem tiru in ko je železniški uradnik ukazal kretničarju, da naj uravna kretnico za beograjski brzovlak za tretji tir, je že prihajal beograjski brzovlak in kretničar ni mogel več uravnati kretnice. Beograjski brzovlak je privozil z veliko silo po drugem tiru proti postaji, kjer je stal zagrebški vlak. Strojvodja beograjskega brzovlaka je to opazil in skušal z naporom vseh svojih moči ustaviti vlak, kar se mu je tudi čeloma posrečilo, a kljub temu je trčil beograjski vlak na zagrebški. Obe lokomotive, poštni voz in več vagonov je bilo razbitih, osem oseb težko, več oseb pa lahko ranjenih. Le prisotnosti duha junaškega strojvodje se je zahvaliti, da ta železniška nesreča ni zahtevala več sto človeških žrtve.

Uboj iz nepazljivosti. Pred par dnevi se je dogodil v Doboju (Bosna) nesrečen uboj. Upravitelj tamkajšnje pošte je pustil v uradu svoj revolver. Kmalu na to, kdaj je odšel, je prišel nek človek, ki je hotel na poštni tehtnici nekaj stehati. Prišel je pa poštni uradnik, našel revolver, ter se pričel z njim igrati. Dvakrat je slepo sklevsnil proti onemu človeku, tretjič pa se je revolver sprožil in nesrečnik je padel — pri priči mrtov — na tla.

Zopet drugi Nazarejec pred sodiščem. O eni obsodbi Nazarejca v Sa-

pa se je vršila razprava proti drugemu Nazarejcu, prostaku 11. pošpolka Milanu Gjuricu iz Vojke, sodni okraj Stara Pazova v Bosni. Milan ni hotel kot vojak prisesti kralju in domovini. Izjavil je pred sodnijo, da ne zamore položiti prisega, ker mu to brani njegova nazarejska vera, ki ne pozna nobenega sovražnika. Obtoženec je tudi priznal, da je služil v rajni Avstriji 10 mesecev vojake na italijanski fronti kot strežaj v bolnici, a tudi ni prisegel. Sodnija je obsodila Nazarejca M. Gjurica radi nepokorščine na dve leti zveze. Obsojenec se ni pritožil proti ti razsodbi in nastopil takoj kazen.

Dva požrtvovalna pristaša SLS. Na mesto venca na grob rajnemu poslancu Pišekju sta darovala za strankin sklad Slov. ljudske stranke gg. Wreg iz Slivnice ter dr. Al. Juvan v Mariboru vsaki po 400 K. Hvala lepa.

Koledarčka Kmetijske zveze še ima mo okoli 200 izvodov na razpolago. Če na s postnino vred 18 K. Naročite takoj. Tajnišvo v Kmetijske zveze v Mariboru.

Orlovski vestnik.

Vsem odsekom marib. okrožja. Ker se naši odseki niso mogli udeležiti podvezinega tečaja, bo priredilo okrožje tedenski organizatoričen in tehničen tečaj od 23. do 28. januarja. Natančneje v okrožnici. — Odseki po dva zastopnika. Ob enem se bo vršil okrožni občni zbor. Odseki naj pripravijo poročila! Okrožni tajnik potrebuje natančno statistiko članstva vseh odsekov. Pripravite jo! — Bog živi!

Lep dar. Iz Vojnika nam pišejo: Najlepša zahvala g. županu J. Kovarju in njegovi soprogi Marici prej Cvarovi za lep dar 400 K tukajšnjemu Orlu in 400 K izobraževalnemu društvu, ka erega sta darovala povodom vse sele poroke. Novoporočencema mnoga, vesela leta!

Gospodarstvo.

Vinogradnik Rob. Košar:

Stroški za oral vinograda.

Z veseljem se odzovem pozivu uredništva, da podam cenjenim bralcem tega lista pregled čez stroške, ka tere je povzročalo obdelovanje enega oralna vinograda v l. 1921. Povdarjati pa moram že v naprej, da: ebane številke ne morejo biti merodajne za vse slovenske vinogradnike, ker so razmere v vsakem kraju in celo na vsakem vrhu drugačne. Tako porabi n. pr. vinogradnik, ki ima v goricah pešeno zemljo, samo 22—25 težakov za prvo kop na oral, drugi pa, ki ima hudo zemljo, smoliko ali lapor in kamenje 35—40. Enemu pride morda težak z dnevno pijačo in jedjo vred na 25 K dnevno, drugemu pa na 50 K. Eden je škropil petkrat in žveplal sedemkrat, drugi samo dvakrat. Zato si naj vsak vinogradnik stroške za svoj vinograd prilagodi svojim razmeram. Storit bo to tem lažje, ako bo imel za to neko podlago, po kateri se bo lahko ravnal pri svojih računih. Ustvariti tako podlago je namen teh vrstic in mislim, da ustrezem s tem tudi želji slavnega uredništva.

Koliko znašajo torej stroški za oral vinograda v letu 1921?

I.

Ako računimo težaka povprečno po 35 K dnevno z vsemi stroški, vred, stane opravljeno delo, kakor sledi:

9 težakov za rez; 2 težaka za popravek pola in ceste k vinogradu; 10 težakov za nošenje gnoja in trošenje (3 kub. met.); 30 težakov za prvo kop in ravnanje; 12 težakov za špičenje 600 novih kolov, stavljenje vsega kolja in rezanje šparonov; 20 težakov za drugo kop; 8 težakov za plelje; 5 težakov za prvo škropljenje (3 polovnjake vode); 2 težaka za prvo žvepljanje; 10 težakov za prvo vez z ralijs; 6 težakov za drugo škropljenje (4 polovnjake vode); 3 težake za drugo žveplanje; 12 težakov za drugo vez s slamo (50 ritik); 7 težakov za tretjo škropljenje (5 polovnjakov vode); 4 težake za tretjo žveplanje; 24 težakov za tretjo kop (velik les, pozor na grozdje); 5 težakov za rezanje vrhov; 2 težaka za pripravljanje posode za bratvo; 22 težakov za bratvo; 10 težakov za nošenje put; 4 težake za prešanje; 1 težak za nalivanje mošta; 2

težaka za pretakanje; skupaj 210 težakov po 35 K = 7350 K.

Kdor pa je spomladi dal strugati trse mora računati za to delo najmanj 50 težakov za oral in za mazanje z žvepleno-apneno brozgo tudi po 24 težakov.

Račun se torej zviša za 74 težakov in 2570 K na 9920 K.

II.

Potrošeni material stane in vozina: 8 kub. met. gnoja a 250 K to je 2000 K; 12 foring za ta gnoj a 60 K to je 720 K; 600 kolov b 2.50 K to je 1500 K; 1 foringo za kolje 100 K; 50 kg galice a 24 K = 1200 K; 100 kg apna a 2 K = 200 K; 30 kg žvepla a 22 K = 660 K; 5 kg ralijs a 30 K = 150 K; 60 ritk slame a 4 K = 240 K; 1 foringa za galico, žveplo, apno in slamo 60 K; 40 kg žvepleno-apnene brozge a 5.40 K O 216 K; 6 čopičev za mazanje a 3 K = 18 K; 1 kg svež za klet in prešanje 40 K; skupaj 7104 K.

III.

Vzdrževanje orodja in odpisi: Vzdrževanje dveh špricalk a 50 K = 100 K; Vzdrževanje dveh puhalk a 25 K = 50 K; 10% odpis od vrednosti dveh špricalk a 1000 K = 200 K; 10% odpis od vrednosti dveh puhalk a 200 K = 40 K; Vzdrževanje kletne posode, 6 polovnjakov a 40 K = 240 K; 4% odpis od vrednosti 6 polovnjakov a 600 K = 144 K; skupaj 774 K.

IV.

Obresti in amortizacija trsa: 3% obresti od obratnega kapitala po 20 tisoč K = 600 K; 3% obresti od kletnega inventarja po 4000 K = 120 K; 3% obresti od vinogradskega inventarja po 3000 K = 90 K; 3% obresti od glavnice v kolju 10.000 K = 300 K; 3% obresti od glavnice v trsu 10.000 K = 300 K; 3% obresti od zemljiške glavnice po 5000 K = 150 K; 25 letna amortizacija trsne glavnice 10.000 K = 400 K; skupaj 1960 K.

V.

Zavarovalnina in davki: Zavarovalnina sofov ozir. vina 50 K; zemljiški davek približno 150 K; skupaj 200 K.

Pregled nam torej kaže sledeče stroške:

I. Za opravljena dela v . . . 9920 K
II. Potrošeni material in dovoz 7104 K
III. Vzdrževanje orodja in odpisi 774 K
IV. Obresti in amortiz. trsa . . . 1960 K
V. Zavarovalnina in davki . . . 200 K

Skupaj . . . 19958 K

tako, da lahko rečemo z mirno vestjo, da stanejo stroški za en oral vinograda v letu 1921 okrog 20.000 K.

Tukaj sem vzel v račun samo go-li vinograd z neobhodno potrebno posodo brez stroškov, katere ima gospodar s tem, da preša na tuji preši. Ako pa ima pri vinogradu svojo prešo in hišo (viničarijo) potem so seveda stroški še višji za vzdrževanje preše in hiše, za amortizacijo preše in hiše za zavarovalnino in hišni davek.

Izreden slučaj. Nek nemški šasnik poroča, da je v nekem kraju vsled božje in tople jeseni začela neka brešnja drugokrat cvesti in da je sad zopet dozorel. Črešnja je rodila torej 2-krat v enem letu. Tudi pri nas je letos mnogi trs dvakrat obrodil. „Mar-tinšaki“, ki cvetajo navadno koncem julija in začetkom avgusta, so dozoreli sredi novembra. Skoda, da jih ni bilo več, kajti naši gospodarji in viničarji se ne bi kregali, ako bi morali za štiri tedne iti zopet na bratvo.

Neguimo sadno drevje!

Premnogo naših sadjarjev posadi drevo na stalno mesto in se ne briga več za njega celo življenje, razen kadar je treba spraviti sad. Ali je mogoče od takega sadnega drevja pričakovati kak poseben dobiček? Dobičkonosno bo postalo naše sadjarstvo šele tedaj, ko bomo drevje, ki ga posajimo, tudi negovali. Negovanje sadnega drevja predvsem v redčenju in snajenju drevesne krone in debla ter gnojenju.

Obrezovanju krone, to posebno v prvih letih tako važnem opravilu, se lahko pričemo samo praktično. Netroj tečajev prirejajo v ta namen naše kmetijske korporacije leto za letom in želeli bi bilo, da se teh tečajev u-

deležujejo kmetovalci v kar največjem številu. Kjer se še tak tečaj ni pridil, ga je lahko zahtevati potom Kmetijske družbe.

Negovanje debla v prvih 10 do 15 letih po sajenju obstoji v glavnem v pravočasnem zavarovanju pred zajcem. Teh metod je zelo veliko, dobre so vse, samo da dosežejo svoj namen. Najmanj zanesljivo je mazanje dreves, ker premnogi napravijo belež tako slab, da po zimi premnogokrat odpade, posebno pri mladem drevju z gladko skorjo. Najboljše so žičnate mreže, prirejene nalašč v ta namen, ki so porabne za nebroj let.

Pred vsem pa moramo sadnemu drevju gnojiti. Gnoj, gnoj in spet gnoj — kriči vinograd, sadonosnik in njiva. Navadno nam ga primanjkuje, toda za sadonosnik se bo že še našel kak kupček. Kar tja z njim! Drevo razprostira v zemlji korenine nekako v tem obsegu, kakor veje v zraku. Karor nam prinašajo sad le male vejice in imajo večje samo namen nositi male in tvoriti zvezo, tako srkajo največ hrane iz zemlje male koreninice. Te koreninice se nahajajo v zemlji približno tam, kjer so v zraku male veje. Zato je predvsem gnojiti na tistem prostoru, to je pod kapom krone. Pod celim drevesom rušo prelopatimo, na omenjenem mestu podkopljemo gnoj in ga z rušo spet zagrnemo. Spomladaj prežebeno rušo z grabljami poravnamo in posejemo če mogoče še s kakim detelnim ali travnim semenom, da se nam ne razširi na tistem mestu ničvredni travniški plevel.

Čas za to delo je sedaj najboljši. Prepričani smo lahko, da se nam bo ta gnoj obilo povrnil v lepšem sadju in boljšem razvoju drevesa.

Tudi gnojenje z gnojnico je jako priporočljivo, napraviti pa moramo pod kapom krone do 1/2 m globoke luknje, v katere vlijamo gnojnico, katero bi nam sicer po večini popila travniška ruša.

Vse natančnejše podatke, glede gnojil pa najdemo razen več drugih podučnih člankov v „Koledarju“ Kmetijske zveze, ki se za komaj 18 K dobi v Ciferovi tiskarni v Mariboru.

Pridelovanje sadjeveca. Sadjavec je postal za nas Slovence zelo važna pijača. V južnih deželah pridelovanja sadjeveca skoro ne poznajo, tako n. pr. kuhajo Srbi in drugi balkanski narodi celo iz najzlahnejših jabolk žganje. Tudi pri nas je bilo nekdanj tako, šele zadnja leta je došel sadjavec do popolne veljave. Vendar se pa pri pravi te pijače mnogo greši, kar je vzrok, da sadjavec ne uživa tistega zaupanja, ki bi mu pristojal. Posebno v Slovenskih goricah je navada, da pomnožijo sadjavec z dodatkom vode. To vedo vsi kupci prav dobro, zato kupujejo sadjavec z največjo previdnostjo. Po drugih krajih namočijo tropine in prešajo še enkrat ter vse dodaneje pravemu moštu. Moštarne na Nemškem sicer tudi ta način uporabljajo, a opine le malo zmočijo in spravijo take v prešo. Ta dodatek vode raztopi še v tropinah se nahajajoči sladkor in celotni izdelek trpi le prav malo na kakovosti. Najboljše je seveda, posebno pri naših prešah, kjer gre delo počasi, dodati prav nobene vode. Ako bodo ravnali vsi sadjerejci tako, bodo privabili mnogo kupcev in bodo dosegli znatno višje cene. Ponekod je pridelovanje sadjeveca skrajno nesnažno, porabi se vsa gnila jabolka in rabl rodje, ki ga malokdaj osnažijo. Premnogokje se rabi preveliko železnega orodja, kar povzroča preveč postrnjeja sadjeveca. — Kako naj torej ravnamo? Pri pravi sadjeveca nam je ravnati še bolj snažno in še bolj previdno, kakor pri pravi vinskega mošta, ker sadjavec postane dosti prej jasičen ali okužen po drugih boleznih vsled manjše množine alkohola. To bi bilo nekako splošno pravilo. Gnilo sadje nam je skrbno izločati, ker samo pokvari okus celotnega pridelka. Le s takim ravnanjem bomo našemu sadjavecu pridobili pomen, ki mu pristaja in se bo kupčija z njim tudi živahno razvila.

V Avstriji stane 1 liter jabolčnice 160 do 180 K, vino 500 do 600 K, slivovka pa od 3800 do 4000 K za 1 literprocent.

Zivinski sejm 10. januarja v Mariboru je bil živahen. Prignalo se je 385 glav živine. Prodalo se je skoro

vsu. Cene so bile sledeče: debeli voli 20—28 K; poldebili voli 15—19 K; plemenski voli 14 K; biki za klanje 13—16.50; klavne krave debele 14—19 K; plemenske krave 10—14 K; molzne krave 12—18 K; breje krave 12—18 K; mlada živina 11—20 K 1 kg žive teže. Krave za klobasarje 8—12 K 1 kg žive teže. Večino živine je pokupil ljubljanski Predovič za Ljubljano in izvoz. Mariborski izvozniki niso nakupovali.

Najvišje cene za svinjsko meso in speh ter mleko so v Mariboru odpravljene. Odslej se te vrste živila smejo slobodno prodajati.

V Mariboru so cene govejemu mesu zvišali na tole višino: I. vrsta 32 do 34 K; II. vrsta 28 do 30 K; III. vrsta 24 do 26 K, teletini na 30 do 32 kron za 1 kg.

Cene prašičem na Dunaju. Na Dunaju imajo prašiči sledeče cene: mastni 1100 do 1200 nemškoavstrijskih kron za 1 kg žive teže, mladi prašiči 1120 do 1250 nemškoavstrijskih kron 1 kg žive teže.

Cena senu v Mariboru se je v soboto, dne 7. januarja, zopet dvignila. Plačevali so ga po 800 do 870 kron za 100 kg.

St. Janž na Dravskem polju. Na Stefanovo je sklicalo Bralno društvo gospodarski shod. G. živinorejski in štruktor Zhanec iz Celja je zborovalcem, ki jih je prišlo krog 250, poljudno in praktično razlagal o umni svinjereji, opozarjal na nekatere napake, ki so krive, da pri svinjereji ni tistih uspehov, kakor si jih želimo in kakor jih imajo tisti, ki se ravna po tem, kar narava sama in pamet učita. G. predavatelju smo iz srca hvaležni za njegov trud in praktičen pouk. Taka predavanja bi se naj vršila večkrat.

Žitne cene. V Novem Sadu stane sremska pšenica 1500 K, slavonska in baška 1520 K, ječmen baški 1050 K, sves sremski 920 K, stara srbska kora 1220 K, banatska nova kora za bečkereku 1085 K, baška nova 1150 K, moka nularca 1980 K, moka za kuhinjo 1870 K, krušna moka 1700 K, koruzni zdrob 1300 K. Cene narasčajo vedno bolj.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zagrebu vlada mrtvilo, o kaki večji kupčiji ni nobenega govora, le zunaj na deželci so kupci iz Nemčije pokupili nekaj bal hmelja za ceno 4000 čehoslov. kron za 50 kg in sicer za hmelj srednje-dobre kakovosti. Cene za hmelje znašajo sedaj 4000 do 5500 čehoslov. kron za 50 kg, toda te cene so samo na papirju.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 300 do 316, francoski franka 24 do 24½ naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 4,40 do 4,80, za 100 čehoslovaških kron 485 do 550, za 100 laških lir 1250 do 1270 naših K. V nemških mark 170 do 175 tn za 100 Curihu znaša vrednost naše krone le samo 1.75 centimov (1 centim = 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost našega denarja padla za 6 točk.

Razgled po svetu.

Kako Bolgarija obdačuje razkošnost. Mestni zastop Ruščuka na Bolgarskem je uvedel celo vrsto novih davkov na razkošnost, kot: Pravica urehavanja z luksuzno palico bo obdačena s 100 levov, luksuz-dežnik 50 levov, luksuzni čevlji 500 levov, za čevlje, ki so nad 30 cm visoki, 200 levov, za otroške igrače 200 levov, za luksuzne pse 500 levov, za svatbo z godbo 500 levov. Vsaka ženska oseba, ki nosi obleko, katera ni posebno dostopna, se mora izkazati s posebnim dovoljenjem, ki stane 500 levov. Kratko žensko krilo, ki pokriva manj kakor 30 cm nad petami, 500 levov. — Davčne osebe pobirajo vsak trenufek te davke in izdajajo potrdila. Listi poročajo, da bodo vzgledu te občine sledile vse bolgarske občine. Tako je prav, kajti kdor ima dovolj denarja za take reči, naj ga še tudi ima za — davke!

Velik naval vernikov v Lurd. Od leta 1858, ko so se začeli lurski čudeži je začelo verno katoliško ljudstvo svoja romanja v Lurd. Minulo leto je bil naval vernikov na to božjo pot doslej največji. Lursko mesto se radi tako izvanredno obilnega obiska u-

kvarja z načrtom, da prestavi tok reke Gave za 4 m dalje od lurske jame, da bi zamoglo na ta način več ljudstva do čudežne votline.

Pes, ki je isto kot njegov gospodar. V Monakovem na Nemškem je prišel v gostilno neki Francoz. Naročil je za sebe in svojega psa prželo. Gostilničar je začudeno gledal, ko je moral postreči s pečenko obema gostoma: človeku in psu. Ko je prišlo do obračuna, je gostilničar zaračunal gospodarju za jed 11 mark, a psu pa 15 frankov. Gospodar psa, Francoz, skrajša ni uotel plačati, a ko je videl, da so vsi ostali gostje na strani gostilničarja, je poravnal račun s sklepom, da ne bo vodil več francoskega psa po nemških gostilnah in restavracijah.

Kake je pes ustrelil svojega gospodarja! Na čuden način je v Seloh na dalmatinskem otoku Braču zahtevala slučajnost človeško žrtv. Orožnik Vuković je šel s svojim tovarišem poizvedovati zaradi neke poljske poškode. Ko je tovariš pregledal škodo, se je Vuković vsedel na neki zid ter položil puško poleg sebe. Pes, katerega je imel pri sebi, je skakljal okoli njega. Slučaj je nanesel, da se je pes z nogo dotaknil puškinega petelina in sprožil puško. Kroglja je zadela Vukoviča naravnost v srce, tako, da se je zgrudil mrtev na tla.

Zivinski zločin. Zločin, katerega celotni svet najbolj obsoja, je uboj otrok. V okolici Sv. Ane v Meksiki v Ameriki se je mudilo 23 ljudskoškolskih dečkov pod vodstvom pastora na izletu. Otroci so zablodili med nepoznane roparje, ki so pobili 22 dečkov s pastorem vred. Samo enemu fantku se je posrečilo, da je utekel in prinesel strašno vest o zločinu v mesto Sv. Ane. Fantek je pozneje od strahu zblaznel. Na mestu zločina so našli mesjani strašno razmesarjena trupla s pastorem vred, a niso bila izropana. V tem slučaju ni šlo za roparski umor in je dosedaj še nepojasnjeno, zakaj da so divjačine v človeški podobi pobile nedolžno dečo.

Smrt svetovnoznanege köpeniškega stotnika. V prvih dneh tega leta je v Luksenburgu umrl v starosti 78 let znani Viljem Voigt, znan pod imenom „Stotnik Köpeniški.“ Dne 16. novembra 1906 je ta Viljem Voigt, po poklicu čevljar, šel k nekemu berlinskemu ker si je kupil ponošeno oficirsko uniformo. Preoblekel se je kot stotnik. Šel je v bližnjo vojašnico, kjer se je vojštvu ravno kar na dvorišču vojašnice vežbalo v strelanju. Preoblečen stotnik je zaukazal oddelku vojštva da se oboroži s puškami in gre takoj z njim. Na čelu vojškega oddelka je šel na magistrat mesta Köpenik pri Berlinu. Tu je dal župana ukleniti, češ, da je zakrivil nerednosti. Mestne blaginiku je pa zaukazal, da mu izroči ključce od blagajne, iz katere je pobral ves denar. Župana je med potom izpustil, vojštvu zaukazal, da se naj vrne nazaj v vojašnico, z denarjem pa pobegnij v neko berlinsko veliko predmestje, kjer je slekel vojštko uniformo. Po dolgotrajnem polzedovanju so dognali, da je bil mož, ki si je kupil ponošeno oficirsko uniformo, čevljar Viljem Voigt. Kazenski zadeni je sledil ves Berlin in skorodano vsa Evropa z velikim zanimanjem. Obsojen je bil na 25 let težke ječe, a ta kazen se mu je milostnim potom znižala na 4 leta. Ze za časa, ko je bil v preiskovalnem zaporu, so zbirali za njega prostovoljne darove, tako da je mož, ko je prestal kazen, lahko v miru in brez skrbi živel z denarjem. ki so mu ga njegovi častilci nabrali. Pred nedavno se je v Luksenburgu poročil in zapuščal sedaj mlado vdovo po svetovnoznanege stotniku Köpeniškem.

Ker mu je umrla mati, je skočil pred par dnevi v Beogradu iz 4. nadstropja na ulico in se ubil delavec Kreso. Redek slučaj samoumora iz ljubozni do umrle matere.

Največji češki mlin Arpag v Nitri na Slovaškem je zgorel. Škoda znaša nad 30 milijonov čehoslovaških K.

Kralj ameriških ciganov umrl. V Detroitu je umrl ciganski kralj Josip Eli, ki je vladal vsa ciganska plemena Severne Amerike. Umrlemu kralju bo sedaj sledil na kraljevem prestolu njegov sin Peter Eli, ki bo takoj kronan, kakor hitro bodo končane pogrebne svečanosti za njegovim

očetom, katerega so prepeljali v Chicago. V Chicagi je namreč grobnica Elijevih kraljevskih prednikov.

Kit zašel v Panamski kanal. — Pred nedavno je zašla morska riba kit, velikan, dolg okoli 50 metrov, to je v velikosti, ki ga doslej še niso vdeli, v Panamski kanal v Srednji Ameriki. Na najožjem mestu se je pa ta velikan tako zadela, da ni mogel ne naprej in ne nazaj. Ves promet z ladijami v kanalu je bil vsled tega ustavljen. Poslali so nad kita torpedovke, ki je ubila kita s torpednim strelom. Le z veliko težavo so kita z ladijami izvlekli iz kanala. Radi bi ga bili z lokomotivami spravili na suho, toda ni šlo. Spravili so ga na odprto morje in ogromno truplo razstrelili z dvema bombama. V vsaki teh velikih bomb je bilo 80 kilogramov ekrazita (razstrelilna snov).

Dopisi.

Sv. Jurij na Pesnici. Na Stefanovo je izobraževalno društvo priredilo lepo božičnico: otroško predstavo s petjem in nazadnje obdarovanje 20 najrevnejših otrok z jedili, nekoliko oblačil in dr. Društvo zasluži zahvalo za to srečno misel — pri nas je bilo to nekaj novega — hvala pa gre vsem dobrotnikom ter Marijini družbi in III. redu, ki sta zbirala darove. — Umrla je na kapi gospa Ada dr. Čehova, okrožnega zdravnika soproga v Mirnem domu. — V minulem letu je tukaj pet oseb umrlo nagle smrti. — Kar pa lahko z veseljem omenimo je to, da je v preteklem letu četvero več jib posestev prejšnje nemške lastnike zamenjalo s slovenskimi posestniki, med temi so trije prišli od onstran sedanje laške meje. Zal, da nam je nesrečna nova državna meja tukaj odrezala bližjo tretjino župnije in ravno tako tudi v Svečini. Našim ločenim bratom zdaj ni dovoljeno ne semkaj v šolo ne v cerkev, v Lučane pa jim je predaled. Kakšne bodo posledice, to seveda slav. razmejtvne komisije nič ne boli.

Sv. Jakob v Slov. gor. Našo župnijo so osrečile nove neizkušene učiteljice, ki so takoj začele zapeljati neizkušena dekleta k Sokolicam. Kaj pomeni Sokol in Sokolica za krščansko hišo, je našemu ljudstvu že dovolj znano, zato obžalujemo tiste hiše, katerih dekleta so se dale zapeljati od učiteljic, ki dobivajo ob sobotah in ob praznikih čudne obiske ga katere mora voznik čakati globoko v noč in na cesti preklinja dež in sneg ter gospode, ki se zabavajo pri mladih gosodičnah. Cela fara govori o teh obiskih in pripovedujejo se razne zgodbe, in takim vzgojiteljicam naše dece na, pridejo v roke še odrasla dekleta? Lepo se bo vzgojil mladi rod! Če že lahkomišelnim staršem ni nič na tem, ako se jim kviri mladina, vam, gospodične, kličemo mi drugi: roke proč od naše mladine, če jej ne prinašate ničesar drugega, kakor vašo sokolsko misel, ki je nasprotna našemu verskemu prepričanju. Pri tem nam pride na misel tudi breznačajen napad našega g. kaplana; če se mu vredno zdi, se bo sam branil, a ker so ljudje splošno prepričani, da je prišel kažnivi napad od strani našega učiteljstva, mi povemo samo to, da s takimi ostudnimi dopisi o človeku, katerega delo na verskem in izobraževalnem poju pozna in ceni vsak faran, si učiteljstvo jemlje pri ljudstvu še tisto malo spoštovanja, kar ga ima.

Sp. Gasteraj. Našemu vrtumu orožništva pri Sv. Lenartu v Slov. gor se je posrečilo po marljivem zasledovanju, da sta bila ujeta dva krščena ptčka v starosti 14 do 16 let, ki sta v družbi enakih somišljenikov skozi dva mesca neprestano z veliko slastjo srkala dragoceni med. Za ta sladki užitek je moralo pršpevati 9 posestnikov, vsak po eden čebelni panj; torej so prizadeti oškodovani za tekoče leto za 27 čebelnih panjev.

Sv. Jurij v Slov. gor. Nepopisno bridka usoda je zadela pošteno družino Jakoba Lorbek, kmeta na Malni. Hišni gospodar se nahaja 6 tednov v postelji. Njegova žena Karolina Lorbek pa je dne 4. t. m. po kratki mučni boleznii v starosti 48 let umrla. — Rajna je bila izvanredno skrbna hišna gospodinja in pa vzgledna krščanska mati svojim otrokom. Zapuščala 10 večinoma nedoraslih in plakajočih o-

trok, in pa ljubečega moža na bolniški postelji. N. v m. p.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tukajšnje izobraževalno društvo si je na občnem zboru dne 8. t. m. izvolilo novi odbor, ki nam daje najlepše upanje, da bo društvo hodilo zanaprej na pravih potih po geslu: vse za vero in dom. Naša mladina hoče biti prva bojovnica za slovensko, krščansko domovino.

Ormož. Ormoška (nekdanj dr. Geršakova) posojilnica, katero vodijo naši kmetji, uraduje vsak dan dopoldne in obrestuje hranilne vloge po 4 in 4½ procenta. Za varnost hranilnih vlog jamči lastna hiša in rezervni zaklad. Kdor se čuti pristaša kmetijske stranke, se posluži kmetijske posojilnice, ki uraduje v lastni, poprej dr. Geršakovi hiši v Ormožu.

St. Janž na D. p. Poročilo na novo leto dan nam je pokazalo, da se leta 1921 v naši župniji rojenos imelo mnogo več dela, ko angelji smrti: bilo je namreč 109 rojenih (predlani 81) in 65 mrtvih (predlani 55), torej je bilo 44 več rojstev. Ako bi po vsej Sloveniji bil tako ugoden račun, bi Slovenci lahko v nekaj letih celo Jugoslavijo zasedli. — Vojska, ozir. avstrijska vlada je oropala kakor župnijske cerkev tako tudi vaške kapelice zvonov, ki jih težko pogrešamo. Dve vaši: Loka in Terniče sta si že primate riborski livarni naročili za svoje kapelice nova bronasta zvona. Na praznik Sv. Troh Kraljev po večernicah bo v hiši g. Lovra Krpila poučni shod za mladino z deklamacijami, poučnimi govori in petjem. Mladina in stariši ste srčno vabljeni!

Dobrna. V kratki dobi dveh dn smo izgubili na Dobrni dva vrla katališka moža, 5. januarja je umrl nagle pa previdene smrti dolgoletni zvesti mežnar podružnice sv. Miklavža nad Dobrno v 77. letu svoje starosti. Jožef Krušič, p. d. Ancl. V soboto nas je pa zapustil Anclnov sosed, dolgoletni prvi slovenski župan, cerkveni ključar in častni občan Dobrski, bla gi Franc Jevnišek, p. d. Osetač. — Remški deželni odbor si je vsvočas glavó vtpepel, da mora dobrnska občina postati nemška. Saj se imena Dobrna nam niso privoščili, akoravno je davč. obč. Dobrna, Rajni Jevnišek je že kot mlad fant delal za narodno Dobrno. Ze l. 1886 je bil dopisnik Slov. Gospodarja. Blag jima spomin.

Belevode. Naša župnija je vesela, ker se pri naš vedno bolj siri zanimanje za krščansko časopisje in ker se je letos mnogo faranov naročilo na Slov. Gospodarja. Domoljub prihaja k nam v lepem številu. Nabavili so hodeče nove zvonove in se je začelo v ta namen že zbirati prostovoljne prispevke po celi župniji.

Smarje pri Jelšah. Ob priilki agitacije za trško občinsko volitev je obetal slabostojni Užmahov Johanček svojim volcem razne občinske službe. Tako je med drugimi službo redarja obljubil Francetu Pogelšek v Kerpuhah, kateri se je za to moral okoli pehati za slabo stvar in voliti samostojne kandidate. Ko je pa iz Johančeka postal trški župan Ivan, je snedel danu mu besedo in podelil čast redarja svojemu prijatelju Košrjevomu Zepku. Mi nimamo sicer nič proti temu. Pač pa protestiramo najodločneje, da je dobil Pogelšek — ki je deloval in glasoval proti KZ — sedaj enako službo pri okoliški občini, ki je v rokah SLS. Malo več doslednosti v politiki gg. okoliški odborniki! Ah mar li podeljujejo trški slabostojne službe tudi pri občini okolica Smarje? Zahtevamo pojasnila!

Dobje. Na Stefanovo smo dobili Dobjani nov veliki bronasti zvon, v teži 900 kg. Stane približno 120.000 K, katero svo o so dobri župljani že zbrali. Zvon poje glas E in je zelo fino in ubrano izdelan od Strojnih livarn in zvonarn v Ljubljani. Dela te tvrdke so res izborna, le da je bilo treba z angeljsko potrpežljivostjo čakati na ulitje zvona, tako dolgo je tvrdka odlagala in odlagala. Pri blagosloavljenju zvona v Dobju se je zbralo na tisoče ljudstva od blizu in daleč. Župljani so tako navdušeni za zvonove, da želijo takoj naročiti še drugi ali srednji zvon. Na daleč okoli so vrli Dobjani prvi, ki so nabavili po vojni zvon, čegar glas je slišati po več ur daleč.

Sv. Marija na Dravskem polju. Tudi mi Margečani smo se začeli gibanji. Imeli smo dobro obiskano mladinski shod, fantje so sklenili ustanoviti lovski odsek, ker je mladi margečki čifelj in Sokol Kovačič začel pripravljati gnezdo za liberalnega tiča Sokola. Skoda za starše, ki pustijo svoje sine v kremplje liberalnih učiteljev. Ti učitelji so od mestnih liberalnih gospodov dobili naročila, da naj ustanovijo protiverskega Sokola in šolarje v tem duhu vzgajajo. S Sokolom v šoli hočejo nas srečno narediti! Pomenljivo je, da so slabostneži najhujši priganjači liberalnih učiteljev za Sokola. Kakor v politiki, so tudi pri Sokolu ti samostojneži samo priprava liberalne gospode. Oni hočejo to svojo službo pri liberalnem vozu do konca opravljati. Ubogi zaslepljenci, slabše in bolj nevhvaležne službe si niso mogli poiskati.

Slov. Blistrica. Tukaj smo končali prvi gospodinjstvi tečaj, dne 22. decembra preteklega leta. Koliko lepega za javno življenje in praktičnega iz gospodinjstva, kuhanja, šivanja itd. so se dekleta naučila v tem kratkem času, je pokazala skušnja, ki je bila isti dan. Čudili smo se, kako izvrstno so dekleta odgovarjala na vsa vprašanja iz vseh panog dobrega gospodinjstva. Zahvaliti se imajo dekleta za tako dobre uspehe gospej voditeljici Josipni Primožič in gđe. Nežiki Klun iste uspehe želimo obema v drugem gospodinjstvem tečaju, ki se je začel 3. januarja.

Sv. Urban pri Ptujju. Je s svojo zbirko za nove zvonove prekosil, kolikor je doslej znano, menda vse župnije Spod. Stajerske, če ne morda vse župnije cele Slovenije. Zbralo se je v župniji v teku 10 dni nad 250.000 K, katere smo vložili v Mariboru v Gospodarsko banko. Naročili smo dva bronasta zvona, enega pa nam kupi botra g. Marija Bračič kot spomin v vojni padlemu sinu Francu Bračič in enega pa imamo še nad 1000 kg težkega doma. Tako, da bomo imeli v celnem 4 bronaste zvonove s težo nad 4000 kg. Največjo zaslugo pri zbirki ima cerkvena ključarja g. Franc Belec, župan v Vintarovicah in g. Jožef Hauptman, župan v Dolicih in domača dušna pastirja. Delalo pa se je seve s polno paro in vse po načrtu. Izvoril se je pripravljani odbor, v katerem se imela vsaka občina župnije svojega zastopnika. Zastopnik občine, in en ključar in po en duhovnik, pa so šli potem od hiše do hiše. Vsi župljani, brez razlike strankarske pripadnosti, so se z veseljem odzvali njih prošnjam in so darovali Bogu in župniji v čast vsak po svojih močeh. — Tako se je v 10 dneh nabrala vsota, katere dela čast urbanski župniji. — Bog vsem tisočkrat plačaj.

Vinski vrh. Finančna straža. — Država hoče v neko novo hišo, ki pa ni prazna in jo lastnik sam nujno rabi, po sili nastaniti oddelek finančne straže v svrhu kontrole lanskega vinskega pridelka. Samostojneži lažejo v svojih glasilih, da so dosegli, da kmetom-vinogradnikom ni treba napovedati količino pridelane vina in da je kontrola vinskih kleti po finančnih odpravljena. Vprašamo javno samostojne generale: Kako to, da je okrajno glavarstvo v Ptujju kot stanovanjska oblast zaseglo neko hišo na Vinskem vrhu za finančarje? Kar pomimo, je za ormoški okraj zadostovata finančna straža v Ormožu. Sedaj pa, ko so samostojneži na vladi, pa nam hočejo na vsak vinorodni hrib spraviti kontrolo naših kleti, pa si še drznejo trditi, da je kontrola vinskih kleti odpravljena. Gospodje Urek, Drolenik in Mrmolja povejte nam odkrito, če se gre za kontrolo vinskih kleti ali ne? Ali morda tobaka, ki ga v naših gorcah do sedaj še nismo sadili. Pošten odgovor hočemo in nič kruzega!

Grize pri Celju. Na Stefanovo smo imeli sejo novega krajevnega odbora SLS. Po seji je prevzel besedo naš rojak Kladenič Peter Kuder, ki je pred mnogobrojnim občinstvom temeljito razpravljal program SLS. — Povdarjal je veliki pomen dobrega častopisja in kazal na pogubosen vpliv slabega. Ker je Kuder v politiki temeljito izurjen in je izboren govornik, so veselimo, da nas bo, kakor dosedaj, tako tudi zanaprav pri mesečnih se-

stankih v nemal za načela naše stranke. Nato je nastopil rudar g. Uranjek ki je slovesno izjavil, da se odpovedu-mandat, ki jih je imel v socialno demokratiški stranki ter pristopi k SLS in je pripravljen takoj v Grizah med rudarji tukajšnjega premogovnika organizirati Jugoslov. strokovno zvezo. Mi smo poznali g. Uranjeka kot spretnega agitatorja in govornika pa kot poštenega moža v socialno demokratiški stranki. V svojem govoru je očrtal socialpatrijotske voditelje. — Umevno, da takim voditeljem delavstvo ne more slediti. Občinstvo mu je burno ploskalo, ko je omenil, da stranka, ki ne temelji na krščanski podlagi, vodi v pogubo. Mi poznamo gospoda Uranjeka kot odločnega moža, ki se ne bo bal nobenega terorja in da bo s svojo vplivno besedo potegnil mnogo rudarjev za seboj. K temu mu častitamo in kličemo: Pozdravljen nov organizator na polju krščanske organizacije.

Ljubno v Sav. dolini. Slučajno sem dobil v svoje roke list „Ljudski glas“, v katerem sem čital dopis iz Ljubnega. Ker mi je pisec dobro znan sem se odločil, mu za Novo leto nekaj voščiti! Pregovor pravi: Ojer je mrhovina, tam se zkrajo vrane in krokerji. Ako ena oseba smrdi, bi rada, da bi tudi drugi smrdeli. Kot tak se spodtika najraje na duhovščino in ji očita grde laži. V zglede ji stavi Jezusa, da je hodil bos po svetu in osla jahal. Čudno, da zna vsaj te besedice iz Kristusovega življenja, saj več mu menda itak ni znano. Gotovo bi on rad videl, če bi naši kuhovniki hodili bosi in razcapani. Ako bomo še nekoliko počakali, se bo to prav kmalu zgodilo. Oslov pa ne bodo jahali (to dela ravno dopisunče, ki jaše uboge in nevedne ljubenske socialne demokrate. Ne bode pa dolgo, da bodo ti zaslepljeni iz oslov postali brzi konjiči (pa ne tak, kot jih ima dopisnik) ki ga bodo vrgli raz sebe, da se bodo za vedno ubili.

Sv. Jernej pri Ločah. Dosegli smo, kar smo si vsi že dolgo želeli. Dobili smo iz Ljubljane dva lepa, nova, bronasta zvona glasu F in C, teže 757 kg in 254 kg. V soboto, 17. decembra smo jih slovesno iz Poljčan pribeljali. Med nalaganjem na koto-dvoru je godba svirala veselo ko-račnico. Ko so potem naša vrla dekleta, ki so vkljub mrazu in slabim pti prišle seboj, zvona obdale z venci in rožami, peljali smo jih ob godbi po Peklu skozi množice radovednih peklensakov, ki so stali ob cesti in gledali iz okenj. Tudi drugod, po poljčanskih in loških vaseh, se je nabralo povsod mnogo gledalcev, ki so nam zavidah našo srečo, in tu in tam nevoljno mrmrali: Gluh toti ozloglašeni št. Jernejčani, ki so zoper svojega župnika tožbo na tožbo vlagali, med tem ko so oni povsod za njihove zvone beracili, morajo prvi zvone imeti! — Med tem so že doma trije lepi slavoloki in veliko domačega ljudstva, ne-štrpno čakalo prihoda svojih novih bronastih prijateljcev. Ko se je voz z zvoni prikazal iz gozda pod cerkvijo, zazrmeli so možnarji, iz zvonika pa je stari, po vojski ostali zvon (teže 450 kg), veselo zapel svoj „dobrodružni“ novima tovarišema. — V nedeljo, 18. decembra je potem ob občini udeležbi domačinov in sosedov preč. g. arhidjakon in dekan iz Konjic zvone slovesno blagoslovil. Ravno med blagoslovom je divjal strašni vihar, tako da si je moral g. arhidjakon infulo z obema rokama držati in so klobuki križem frčali po zraku. Vkljub temu smo vsi vztrajali na prostem in gledali, kako se je najprej veliki zvon na debeli vrvi dvignil iz voza, plaval kvišku in kmalu izginil v zvonikovi lini in potem še mali. Brez vsake škode in hibe je vse izpadlo, za kar gre hvala pred vsem spretnemu monterju iz Ljubljane in novemu, skrbnemu načelniku cerkvenoskladnega odbora Francu Furman, ki je bil tiste dni od jutra do večera na nogah, da je vse potrebno pripravil. — Po blagoslovu je bila potem lepa pridiga g. arhidjakona in sv. maša. Okoli pol-dne so že novi zvonovi trjantčili. Kot boter je bil domači posestnik g. Alojzij Korošec p. d. Glažer, ki se je vsestransko vrlo izkazal kot dobrotnika novih zvonov in gospa Terezija Dabjan p. d. Gajska, veleposestnica iz Loč, ki tudi ni štedila ne denarja, ne

vina. — Zvona staneta z opremo vred 143.827 K, 62.508 K se je nabralo pri dobrotnikih izven fare, kar naj jim Bog povrne. Zvonovi so do male vsote izplačani!

O oceni razstavljenih vin.

Ker povodom vinskega sejma v Ljubljani od 3. do 12. septembra, spričo velikega števila vinskih vrst (za stopanij je bilo 134) in radi preobličje drugih poslov, ni bilo mogoče priobčiti celotne ocene razstavljenih vin, temveč omeniti le specialitete naših vinskih gora, in ker so se vsled tega čutili posamezni udeležniki užaljenim, češ, da se ni navedlo tudi njihovih izbornih vin, naj mi bo dovoljeno v naslednjem zadevu še nekoliko pogreti.

V svrhu ločne ocene na sejmu zastavljenih vin je treba predvsem iste razdeliti vsaj v dve veliki skupini, namreč: I. kvaliteta ali steklenična vina (ki so sposobna, ali se le bodo sposobna in vredna, da se jih polni v steklenice) in II. namizna vina (ki služijo v navadni konzum). Vsaka skupina je potem deliti v dve skupini in sicer 1. v sortirana vina (vina iz samo ene grozdne vrste), 2. mešana vina (vina iz večih grozdnih vrst). Vsaka skupina se spet deli v letnike, v katerih se je dotično vino pridelalo.

Vsak letnik in vsaka skupina vina se mora za se presoditi in oceniti.

V svrhu vinskega sejma je pa bilo potrebno, da so se vsa vina ocenila v prvi vrsti po prodajni ali tržni vrednosti in se tedaj ocene, ki so se svojčas objavile, nanašajo le na vrednost posameznih vin v primeri z drugimi, na sejmu zastavljenimi, in to je bilo krivo, da se sicer prvovrstna namizna vina, ki so pa ravno cegejša, niti omenila niso. Sploh ni bilo mogoče prinesiti za časa sejma obširnih poročil, ker jih častniki niti sprejeli niso. Če pa razdelimo vsa, na sejmu razstavljenina vina v goraj navedene skupine in podskupine in precenimo vsako vino za se, se dobi nižje stojiča slika, katero si interesenti blagovolijo razvozlati na podlagi svojčas izdanih katalogov vinskega sejma, ki so še na razpolago pri odseku, proti povrnitvi lastnih stroškov (4 K za komad v znamkah).

Označba 17dl 30a itd kaže na število v katalogu, pod katero se nahaja vpisana dotična vrsta vina, v oklepaju pristavljena številka pa n. pr. (3), (5) itd. oceno dotičnega vina. Pri oceni so se namreč rabile številke „0 do 5“ za označbo kvalitete vina in sicer „0“ za vina s pogreški, ki so bila izključena iz sejma, „1“ za najslabšo, „2“ za boljšo itd. stopnjevale do „5“ za najboljšo vino v dotični skupini.

Čebelarji!

Minulo je zopet eno leto, za čebe-larja leto tuge, skrbi in težav. — Saj stari čebelarji res ne pomnijo tako slabe letine, kakor je bila v preteklem letu. Poročila o uspehih se glasijo v obče slabo; le v nekaterih, n. pr. hribovskih krajih kakor so Slovenske go-mee, in bolj vlažnih legah je bilo še toliko, da so čebele vsaj za zimo pre-skrbljene in da je njih gospodar do-bil še slomni delež. Po ravninah pa, in kjer je suša vsled peščenih ali prodnih tal dala čutiti vso svojo moč

je večina panjev popolnoma brez zim-skega živeža; in te čaka bridka usoda, mnogo jih bo zaspalo za vedno. Nekaj pa je čebelarjem zmiraj na raz-polago: upanje na boljše čase. Za dežjem solnce sije, za slabim pride boljše. Stari čebelarji so na dobre in slabe letine že navajeni, saj jih mnogoletna skušnja uči, da so v desetih letih tri slabe letine, štiri srednje, tri pa dobre.

Novo leto nam prinese nove težnje nove dolžnosti, nova upanja, novo veselje. Ob Novem letu treba marsikaj obnoviti, naročino za časnike, udni-no za društva itd. Clani Čebelarskega društva, ne pozabite in ne odlagajte s plačevanjem udnine, čebelarske po-družnice, skličite občne zbere in na-birajte člane. Clani pa se ne vstrašite velikanskih števil, saj nam je vsem znano, da se dandanes računa povsod le z velikimi številkami, rezultat (uspeh) pa je tak, kakor nek-daj. Ako pomislimo so časniki v obče še vedno ceneji, kakor vse drugo. Kaj dobimo danes za 50 K? Morebiti en meter blaga, kakoršno je stalo pred vojno 25—35 krajcarjev. Nekdaj smo dali za 100 škatljico vžigalic 65—80 krajcarjev, danes pa v najboljšem slučaju 100 K. Ako smo pred leti pla-čali udnino, trebalo je žrtvovati 2—2½ kg medu, danes pa le 1 kg. Torej v razmerju proti drugemu blagu naša udnina še ni pretirana, samo številka je navidezno velika. Ne računajmo to-rej po številkah, ampak po vrednosti. Glavni pomen pa je, da se Čebelarsko društvo čri in da napreduje, zato o-stanimo vsi stari člani zvesti, novi pa pridno pristopajte. Zlasti letos naj bi se društvo pomnožilo, da bi slo s čast-nim številom svoji 25letnici nasproti.

Dandanes se ves svet združuje in organizira in le v združenju je moč in pravi uspeh. Kako naj obstoja čebelar, kateri se ne zmeni za društvo? Brez pomena je, ne ve nič, ne doseže nič, on tava takorekoč po temi in ni-ma nobene veljave pred svetom. Ne glejmo torej s solznimi očmi tistih kronik, katere bi dali za društvo, ampak glejmo tiste, katere moremo doseči v združenju, v strokovni izobraz-bi ter po razumnem in smirenem delu! Vsem čebelarjem veliko sreče in blagoslova v Novem letu želi Ivan Jurančič, čeb. pot. učitelj.

Čebel. podružnica pri Sv. Juriju ob Ščavnici vabi na letni občni zbor v nedeljo dne 22. t. m. po večernicah. Pred zborovanjem bo predaval potov učitelj o čebelarstvu. Kraj zborovanja se bo natančneje naznanil pri cerkvi. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Čebel. podružnica pri Sv. Andra-žu v Slov. gor. ima svoj letni občni zbor dne 29. januarja po večernicah pri blagajniku Tomažu Toš, z običajnim vspešnim. Clani in nečlani, pridite v obilnem številu.

Previdni ljudje iščejo vedno pri kupovanju najbolj zanesljiv in zmogni vrec. Popolno zaupanje zasluži svetovno nana eksportna tvrdka H. Suttner, Ljubljana št. 992, od katere ura-živajo svetovni glas, ker vsaka Suttnerjeva ura, tudi najcenejša ima zanesljivi dober stroj. Ta tvrdka ima veliko zalogo verižic, prstanov, raznih predmetov iz zlata in srebra in drugih koristnih potrebščin.

Pozor mlinarji!

Prvovrstna švicarska svilena **mlinska sita** (pajteljni), kakor tudi pristna volnena sita, 24 in 32 cm široka, priporoča trgovina **Avugst Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35** nasproti »Stare Tišlerjeve gostilne«. 1—4° 823

Kupujem

vsako množino **AJDE** tud cele vrgone, ter plačujem isto po najvišji dnevni ceni. Tosedemne ponudbe s ceno je poslati na Anten Polane, valjni mlin, Radeše pri Zlatnem mostu. 2—3 860

Služkinja

na vsa dela ki je tudi vajena navadne kuhe se sprejme, plača 400 K enako za hlapec h konju plača 400 K mesečno. Ponudbe Josip Potišil Bečica ob Paki. 2—3 11

Za gospodinjjo

želi priti na kako veliko gospodarstvo žasa, ki rasumo gospodarstvo, njen mož je sicer in ima 11 letnega sina. Naslov: **Ganovca Deršak, Javenina.** 12

Dva lepa

kolesa, prasta os in ea giga se po ceni preda. Cesta na Brestje št. 62, Pobrežje pri Mariboru. — **Rožkar.** 1—2 18

Cepljene trte,

kot burgunde, beli in plavi, Elakt-nina, bela in rudača, veliki ritaling, silvaner muškati, ranfol, šipon, šernies in sladka miška. Ogla-site se ustmeno ali pismeno pri Janczu Verbojak, trtničar na Bregu pri Ptujju. 1—3 16

Glasovir,

dobro okrasjen, se po ceni pro-da. Goraja Polokava h. št. 82. 38

Darujte za KZ!

Malo posestvo

je na prodaj, pol ure od železni-ške postaje Štorje. Obstojelo je dveh poslopih, ki sta v dobren stanju, meri približno tri ha. Od okrajne ceste 10 minut. Več se izve pri lastniku Prožinska vs št. 82 p. štora. 1—2 17

Stroj

za pletenje nogavic, okrogel, z vsem pripadajočim orodjem se preda po izredno niski ceni K 1400.—. Po-štnina in svoji posebej. Zaznak-na odgovor. Is prijaznosti daje po-jasnila Iv. Jarančič, p. Sv. Andraž v Slov. gor. 22

POZOR!

Gotove obleke, površnike, zimsko parilo, posteljino perje, dežnike itd. se dobijo najceneje pri 1—26

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17.

LEPOTA

kože, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilično mlečno mlo najboljše blago, najfinejša «milo lepote»; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„ELSA“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino K 52—

„ELSA“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštn. K 52. Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

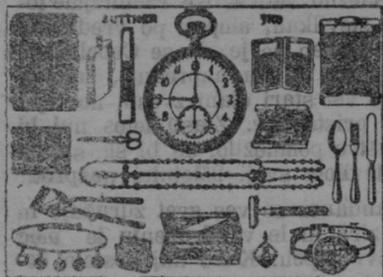

Razno: Lilično mleko 15 K.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega puder dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 30 K.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 K.; puder za gospe v vrečicah 5 K.; zobni prašek v škatljah 7 K.; v vrečicah 5 K.; Sachet dišava za perilo 8 K.; Schampon za lase 5 K.; rumenilo 12 listkov 24 K.; najfinejši parfem po 40 in 50 K.; Močna voda za lase 58 K. Za razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 341 Hrovaško. 2—20 741b

Našli bodete za lastno uporabo in **DARILA**, predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od raznih potrebščin.

kaj iščete

pri znani firmi **SUTTNER** po najnižjih dnevnikih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože vilice in škarje, žepne nože doze za cigarete in tobak, stroje za briti, vžigalnike i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke **H. SUTTNER**, Ljubljana št. 992.

Čuvajte se miši in podgan!

Najuspešnejše vam je mogoče zatirati s strupom, katerega dobite najboljše vrste in vedno sveže pri

Jugoslov. serum-zavodu d. d. Zagreb, Bienicka cesta 21. 832b 2—2* Telefon 14—45. Brzjaviti: Serum, Zagreb.

Iščemo za posekati

smrekove, jelove ali borove gozdove pri Dravi. — Ponudbe se prosijo na **PAVEL KISS & Komp., Sombor, Bačka.** 14

„KORANIT“

asbestni škrljavec, najboljše sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvatska). Glavno zastopstvo za Slovenijo

Fran Hočevar, Moste p. Žirovnica, Gorenjsko. Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju zahtevajte oferte. 1—5 15

Zadružna zveza v Ljubljani, naznanja, da je umrl mnogoletni član nadzorstva

g. Franc Pišek posestnik v Orehovi vasi in narodni poslanec.

Blag mu spomin! 19

L - E - S

stoječi in ležeči kakor tudi

gozdove

kupuje po najvišjih cenah

MATIJA OBRAN

električna žaga

Maribor, Loška ulica 15. — Skladišče v Tattenb. chovi ulici. 1—20

Gospodarska zveza je ustanovila MLEKARSKI ODDELEK

ki prevzema upravljanje združnih mlekarn po najugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na lastne stroške kmetske mlekarne v vseh krajih Slovenije. — Kupuje po najvišjih cenah vsako množino mleka, presnega in kuhanega masla, kislega in sladkega sira od kmetov in mlekarn. 6

Lastni prodajalnici v Ljubljani, Dunajska cesta 20 in Solski drevored št. 14, (pod Semeniščem). 1—3

Travniki vsame v najem, ali kupi **Matija Obran** Maribor Loška ulica 15. 2—10 2

Iščo se majer s 4—5 modmi za večje posestvo, pozadbe se lahko takoj pošljejo na mailov **Konrad Golob** av. Trojica Bl. gor. 2—2 10

Vinogradniki pozor! Naslanjam vam da imam okoli 50.000 trt vkerenajene šmarnice, katere ni treba nikoli s galico škropiti, garantira na 10 let. **Tone Zagoršek**, trtačar v Dornovi, p. Moškanici. 8—5 855

Spodnještajerska ljudska : posojilnica v Mariboru :
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Stolna ulica št 6
obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po **4 1/2 0/0**
trajne in večje vloge pa po dogovoru. 18

DOBRO IN PO CENI
kupite edino pri tvrdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.
Zimsko perilo, oblike, klobuke, čevlje, dežnice, copate, nogavice ter razno galanterijsko blago.
Najceneje! 1—842 **Solidno!**

Cepijene trte
vseh boljših vrst in tudi necep- ljeno šmarnico, se dobi zopet pri **Antonju Slodnjaku**, trtnar, p. Juršinci pri Ptujju. 4—10 800

Priden hlapec
k konjem s defele se takoj sprej- me, pri tvrdki **Frajo Špot** v Mariboru Linhartova ulica 18. 2—3 871

Organisti pozor!
Dober harmonij se celo proda. **Lojaka Šegula**, Ptujška gora. 868 2—3

Jabolčne in hrubove div- jake po smerah cenah nudi za napravo drevosnic: **Drevesnica J. Dolinšek** št. 11 — velenje. 2—3 874

Odbor Slovenske kmetijske zveze in Izvršilni odbor Slovenske ljudske stranke javljata pretužno vest, da je dne 6 t. m. predpoldne na svojem domu v Orehovi vasi pri Mariboru po kratki, mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v 66. letu svoje starosti gospod

Franc Pišek

narodni poslanec, bivši mnogoletni župan in častni občan občine Orehovavas, član okrajnega zastopa, podpredsednik Slovenske kmetijske zveze, član načelstva SLS ter odbornik mnogih narodnih in gospodarskih organizacij

mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 8. januarja, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče v Slivnici. — Za ljudski blagor neumorno delavnemu in za narodne pravice neustrašenemu boritelju svetila večna luč!

MARIBOR, dne 8. januarja 1922.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjaviti: Gospobanka.
Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Blej.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije. 581